

DARBININKAS

LV NO. 45

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, BIRZELIS - JUNE 26, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

N. Y. pirminiai rinkimai išryškino demokratų žaizdas

Galutinis kandidatų parinkimas rudens rinkimams New Yorko valstijoje vyko ši antradienį.

Veik visi respublikonų partijos valstijos konvencijoj parinkti kandidatai neturėjo konkurentų, todėl vadinamų pirmųjų rinkimų respublikonai kaip ir neturėjo, išskyrus kelias mažiau reikšmingas vietas.

Bet demokratų partijoj visoms vietoms buvo po kelis kandidatus, jų kovos buvo karštos, todėl čia buvo ir džiaugsmo ir skausmo asarų.

New Yorko gubernatoriaus vietai nominuotas partijos parinktas kandidatas A. Goldberg, su dideliu vargu įveikęs savo varžovą Howard Samuels, kurs surinko daug balsų ir New Yorko ir už New Yorko ribų. Samuels nepripažino Goldbergo laimėjimo, nes mano, kad balsų skaičiavime buvo padaryta daug klaidų, kurias suradus pasirodysias jo laimėjimas. Turint galvoje visas kitas aplinkybes, niekas nedrįso pranašauti Goldbergo laimėjimo rudenį. Visi suko į tą pusę, kad vėl laimės gub. Rockefelleris.

Demokratų kandidatūrą sena-

Kandidatai buvo tik vienos grupės, todėl daug kas nebalsavo

toriaus vietai laimėjo kongresmanas Ottinger, kurs vedė labai agresyvią kampaniją ir labai brangiai už ją sumokėjo. Tvirtinama, kad vien tik už propagandą per televiziją jis esąs išleides daugiau kaip milijoną dol. Dar pusmilijonis buvęs išleistas kitoms propagandos priemonėms. Prieš tris mėnesius 63 proc. registruotų demokratų nebuvo nieko apie jį girdėję, bet po šitokios reklamos rudenį jis bus labai kietas riestas respublikonų kandidatui Charles Goodel, kurio net dešinėji respublikonai nebelaiko savo kandidatu.

Po Ottinger daugiausia balsų surinko Paul O'Dwyer, trečioji vietą liko T. Sorensen, kuriam nepadėjo net labai dažnai primintas Kennedy vardas.

Gubernatoriaus pav. vietai nominaciją laimėjo neegras Basil Paterson. Tai naujiena N.Y. valstijoje, nes tai pirmas kartas šios valstijos istorijoje. Valstijos Atty. General nominaciją laimėjo Adam Walinsky, irgi Kennedy šeimos rato kandidatas.

Balsavusių procentas buvo žemas, nes išėjo balsuoti tik liberalai, gi demokratai toliau i dešinę sėdėjo namie. Jie neturėjo už ką balsuoti, nes visi jų balsų ieškoję kandidatai svarbiausiom pareigom buvo žydai ir liberalai, ir visi New Yorko gyventojai.

Pralaimėjo nominaciją Harlemo kongresmanas Adam Powell, garsus savo išdaigomis, kongrese išbuvęs 12 terminų. Jis turėjo net 4 konkurentus. Pralaimėjo ir tas žydas Michaelis, kurs turėjo progos pagar-

—Suomijos prez. Kekkonen liepos 23 atvyksta vizituoti prezidento Nixono. Savaitę anksčiau jis bus buvęs Maskvoje, kad sudarytų neutralumo įspūdį, nes tokia politika privola Suomijai, jei nori išvengti Maskvos pykčio.

—Prez. Nixonas pasirašė įstatymą suteikti balsavimo teisę 18 metų sulaukusiems, bet tuo pat metu pavadė Atty. General pasirūpinti, kad aukščiausias teismas neilgtų patikrinti, ar jis nėra priešingas konstitucijai.

—Prancūzija ir Ispanija pasirašė karinio bendradarbiavimo sutartį.

Paulius VI atsisakė vyksti Lenkijon

Roma. — Lenkijos vyskupai buvo prašę Paulių VI aplankyti Lenkiją, bet atsakymas buvęs neigiamas, pasiteisinant, kad neįmanoma laisvai keliauti į Lenkiją, nes ten vyksta kovos su komunistais. Tačiau taip būti negali — nuo dabar visi nusikaltėliai turi būti surandami ir nubaudžiami.

Kadangi vien baismėmis to reikalo nesutvarkysi, gal net labiau įtvirtinsi, priimta nauja atlyginimų sistema, siekianti skatinti darbininką geriau ir daugiau dirbti. Lenkija yra bene paskutinė iš šalių, turinčių "kapitalistinę" sistemą pradedanti praktikuoti.

Kadangi vien baismėmis to reikalo nesutvarkysi, gal net labiau įtvirtinsi, priimta nauja atlyginimų sistema, siekianti skatinti darbininką geriau ir daugiau dirbti. Lenkija yra bene paskutinė iš šalių, turinčių "kapitalistinę" sistemą pradedanti praktikuoti.

Kadangi vien baismėmis to reikalo nesutvarkysi, gal net labiau įtvirtinsi, priimta nauja atlyginimų sistema, siekianti skatinti darbininką geriau ir daugiau dirbti. Lenkija yra bene paskutinė iš šalių, turinčių "kapitalistinę" sistemą pradedanti praktikuoti.

Kadangi vien baismėmis to reikalo nesutvarkysi, gal net labiau įtvirtinsi, priimta nauja atlyginimų sistema, siekianti skatinti darbininką geriau ir daugiau dirbti. Lenkija yra bene paskutinė iš šalių, turinčių "kapitalistinę" sistemą pradedanti praktikuoti.

Kadangi vien baismėmis to reikalo nesutvarkysi, gal net labiau įtvirtinsi, priimta nauja atlyginimų sistema, siekianti skatinti darbininką geriau ir daugiau dirbti. Lenkija yra bene paskutinė iš šalių, turinčių "kapitalistinę" sistemą pradedanti praktikuoti.

sėti todėl, kad jo balsas New Yorko seimelyje nulėmė "sumoderninto" abortų įstatymo pravedimą.

Bet laimėjo nominaciją Brooklynne kongresmanas Rooney, kurį vadinamasis taikos sąjūdis norėjo išvesti pinigais ir propagandos personalu pare-

Albanija jau ieško kaimynų užuovėjos

Atėnai. — Pirmą kartą po 30 metų Albanijos komunistinė vyriausybė, vienintelis kom. Kinijos sąjungininkas Europoje, atsiuntė delegaciją į Graikiją dėl prekių mainų pasitarti. Pradžiai padarė 300.000 dol. vertės užsakymų. Prieš kelis mėnesius Paryžiuje buvo pasirašytas susitarimas importuoti iš Graikijos 800.000 dol. vertės prekių ir eksportuoti į Graikiją už 700.000 dol. Dabar graikai pakvietė atvykti į Tiraną.

Nors tokios apyvartos Graikijai neturi jokios reikšmės, bet ryšiai su Albanija palaikomi viltingai, kad Albanija galėtų parodyti Graikijos prekei kelią į kom. Kiniją.

Graikija tebemano esanti karostovy su Albanija, nes 1940 m. Mussolini Italija panaudojo Albanijos teritoriją Graikijai užpulti. Ta proga ir Albanija buvo paskelbusi karą Graikijai. Tikimasi susitarti su Albanija dėl taikos sutarties pasirašymo. Kadangi Albanija iškrito iš Maskvos malonės pasilikdama ištikima Pekinui, ir po Čekoslovakijos okupavimo pasijuto nesaugi, todėl ji dabar pradėjo ieškoti santykių su nekomunistiniais kaimynais.

Ulbrichtas politiškai suminkštėjęs Manoma, kad ji paspaudusi Maskva

Už visai tikrą pinigą gal ir nepirktinas, bet visgi dėmesio vertas R. Vokietijos Ulbrichto suminkštėjimas.

Kai Bonnos vyriausybė išprovokavo pasitarimus dėl abiejų Vokietijų santykių pagerinimo, Ulbrichto vyriausybė užsišpyrė, kad pirma Bonnos vyriausybė turi pripažinti R. Vokietiją tarptautinės teisės prasme, o tik paskui seks derybos dėl kitų reikalų sutvarkymo. Toji sąlyga buvo deklaruota Erfurto susitikime, dar griežčiau pakartota antrą kartą susitikus Kasselį.

Kasselio kancleris Brandtas įteikė Stophui namo parsivežti sarašą klausimų, svarstytinų ir be R. Vokietijos formalaus pripažinimo. Jų tarpe buvo du, kuriuos Stoph tuojau su pasipiktinimu atmetė. Tie du buvo šie: V. Vokietija būtų linkusi sutikti, kad abi Vokietijos, ir viena kitos nepripažinamos, galėtų būti Jungt. Tautų nariais ir prie viena kitos laikyti atstovus ministrų laipsnyje. Dabar atėjo žodis iš Ulbrichto, kad tie du pasiūlymai jam primintini. Apie tai sužinota iš kompartijos dienrašty paskelbtos vienos Ulbrichto kalbos.

Kas atsitiko? Ulbrichto kalba buvo paskelbta dvi dienas prieš V. Vokietijos trijų valstijų parlamentų rinkimus. Rinkiminėje kam-

mės savo parinktą kandidatą. Čia labai stipriai reikėsi studentai, kurių veikla daugiau pasitarnavo norėtam nuversti, negu tam, kurs turėjo jį pakeisti.

—Penn Central geležinkelio bendrovė gavo teisę sutikimą skelbti bankrotą ir pradėti reorganizaciją. Tuo būdu kreditiniam laikinai atimta teisė licitacijos keliu reikalauti skolų gražinimo. Tuoj bus paskirtas globos organas. Bankrotas paskelbtas todėl, kad pritrūko kapitalo trumpalaikėms skoloms mokėti, nes niekas nebedavė paskolų be tvirtos garantijos. Bėdos priežastis — nemokėsiškai dirbo senoji vadovybė, kurios dalis jau pašalinta. Geležinkelis operacijų nenutraukia.

J. KAJECKAS, LIETUVOS ATSTOVAS, BUVO UŽPULTAS IR SUZEISTAS

Lietuvos atstovas J. Kajekas, birželio 16., 6 val. popiet išėjęs pasivaikščioti, netoli pasiuntinybės, gretimose gatvėse (Mozart Pl.), buvo iš užpakalio užpultas keturių paauglių juodukų. Vienas jų smogė jį į kairę veido pusę, kitas pradėjo graibstyti jo švarko kišene. Ištraukė pigų laikrodėlį ir smulkų monetę. Užpultajam sušukus ir nepargriuvus ant žemės, užpuolikai pabėgo.

Nuvežti į ligoninę, konstatuotas kairiojo žandikaulio perskėlimas. Birželio 19 Lietuvos atstovui padaryta chirurginė intervencija žandikauliu gydyti. Po to jis grįžo į pasiuntinybę.

Gijimas namie galis užtrukti šešetą savaičių.

JAV L. BENDRUOMENĖS VI TARYBA

JAV L.B. VI tarybos rinkimai buvo birželio 6-7. Rinkimų rezultatus ir dabar tenka skelbti neoficialius.

Duomenis iš apygardų pranešė tik dr. P. Vileišis (Connecticut apygarda), J. Gaila (pietryčių apygarda) ir J. Staniškis (Ohio apygarda). Kitų apygardų informacijas teko surinkti pačiai redakcijai.

Išrinkti:
Vakary apygardoje: Antanas Mažeika — 175 balsais, Bernardas Brazdionis — 127. Balsavo 353.

Detroito apygardoje: Nijolė Šlapelytė — 286, Algis Ruginius — 232, dr. Antanas Klimas — 324, dr. Kęstutis Keblys — 318. Balsavo 626.

Ohio apygardoje: dr. Edmundas Lenkauskas — 365, dr. Steps Matas — 365, Algis Rukšėnas — 328, Julius D. Staniškis — 268, dr. Antanas Butkus — 244. Balsavo 560.

Bostono apygardoje: Eligijus Suziedėlis — 434, Ona Ivaskienė — 336. Balsavo 481.

Hartfordo apygardoje: dr. Petras Vileišis — 425, dr. Elena Vaišnienė — 290.

New Jersey apygardoje: dr. Jokūbas Stukas, Kazys Jankūnas.

Pietryčių apygardoje: Vytautas Volertas — 423, Juozas Ardis — 331, Jonas Stiklorius — 312. Balsavo 634.

Chicago apygardoje: dr. Petras Kisieliūsis — 1968, Romas Sakadolskis — 1894, Jonas Jasaitis — 1812, dr. Antanas Razma — 1812, Elena Bradūnaitė — 1806, Vitalija Ruibytė — 1712, dr. Kazys Bobelis — 1709, Vytautas Kamantas — 1695, Povilas Zumbakis — 1653, Bronius Nainys — 1570, Marija Rudienė — 1544, Vaclovas Kleiza — 1502, kun. Jonas Borevičius — 1486, Jūratė Jasaitytė — 1432, Anatolius Kairys — 1352. Balsavo 3234.

ŠTAI KAIP MES GYVENAM

Tokiu vardu pavadintu pareiškimu protestavo rašytojas Solženitsinas dėl mokslininko Z. Medvedevo įkišimo į Kalūgos beprotnamį. Čia to protesto turinio laisvas atpasakojimas.

Keturi policininkai ir du gydytojai, — pradeda Solženitsinas savo pareiškimą, — neturėdami nė arešto dokumento nė gydytojo pažymėjimo, atėję į sveiko žmogaus namus, Gydytojai pareiškia, kad jis beprotnas. Policijos pareigūnas praneša atvykimo tikslą ir įsako areštuojamajam atsistoti. Kiti policininkai suriša užpakalį jo rankas. Jis išvežamas į beprotnamį.

Rytoj panašiai gali kiekvienam iš mūsų atsitikti, — sako Solženitsinas. — Taip dabar atsitiko Medvedevui, mokslininkui, genetikui, publicistui. Tai didelio, subtilaus ir tikslaus proto žmogus. Tai geros širdies žmogus (aš pats žinau apie jo visai nepažįstamiems žmonėms suteiktą pagalbą). Nenormalių žmogumi jis buvo apšauktas dėl tų savo talentų įvairumo: suskilusi asmenybė! Bet ne kas kitas, kaip tik jo jautrumas ne-teisybei ir kvailybei buvo palaikyti liguista apraška, kuri kitaip dar vadinama nenorėjimu ar nemokėjimu prisitaikyti prie esamos socialinės aplinkos. Jei negalvoji taip, kaip įsakyta, esi apšaukiamas nenormaliu! Pristatėliai visi turi vienodai galvoti.

Ir nėra galimybės tokiai tvarkai pasipriešinti. Net geriausių mūsų mokslininkų ir rašytojų prašymai atšoko kaip žirniai nuo sienos.

Bet tai juk nebe pirmas kartas! Tas būdas dabar jau tapo mada. Toji melagystė naudojama tada, kada norima represuoti nekaltą, bet gėda prisipažinti. Daugelis savo sąžinės balsą prievartaujančių psichiatrų melagingai kabinėja psichinio ligonio etiketes sveikiems žmonėms, — sako jis.

Vieni kaltina Medvedevą, kad jis per daug karštai rūpinosi socialinėmis problemomis, kiti — kad šaltakraujiškai. Vieniems jis atrodo turįs nepaprastų gabumų, kiti jokių talentų pas jį neranda. Bet juk sveikas protas diktuoja, kad tokiu atveju reikia susilaikyti ir nuo kraštutinių sprendimų ir nuo kraštutinių veiksmų.

Atėjo laikas teisingai galvoti. Įkalinimas laisvai galvojančių sveikų žmonių beprotnamiose yra dvasinė žmogžudystė. Tai yra dujų kameros pakaitalas, tik daug žiauresnis. Tai yra prailgintas demoniškas kankinimas tų, kurie turi būti nužudyti. Šitie nusikaltimai, kaip ir dujų kameros, niekad nebus užmiršti. Gyvi būdai ir

Dr. Z. Medvedev

Rašytojas Solženitsinas

mirę per amžius bus smerkami tie, kurie tais nusikaltimais susitėpė ar susitėpė.

Trumparegiystė galvoti, kad galima išsilaikyti remiantis tik nuoga jėga ir vedant nuolatinę kovą su sąžinės priekaištais, — kaltina Solženitsinas.

Medvedevas yra iš beprotnamio išleistas namo, bet pasakyta, kad jis gali būti atgal sugrąžintas. Ašku, kad jis bus stipriai sekamas, bet jis turėjo būti paleistas, nes šį kartą yra didelis subruzdymas intelektualų tarpe. Iš tų protestuojančių tik viena kita pavardė viešai nežinoma, bet sakoma, kad Medvedevo įkalinimo beprotnamio proga protestuoja tūkstantai. Sutirštino visą reikalą jau platinamos žinios, kurias pasisekė išsugauti iš Taškento beprotnamio, kur yra uždarytas atsargos generolas Grigorienko. Jis aprašo visas tortūras, kurios taikomos jam sunaikinti. Kai šitos žinios pateks į universitetų ir kitokių aukštojo mokslo institucijų tarpą, studentai gali pradėti karščiuoti. Tuo ir aiškintinas Medvedevo paleidimas.

JAV-Sovietų derybos dėl raketų artėja prie susitarimo

Washingtonas. — JAV ir Sovietų pasitarimai, vykstanti Vašingtone dėl strateginių atominių ginklų apribojimo, pamažu artėja prie susitarimo. Jis apims visas tos rūšies ginklų rūšis. Tačiau sutartis dar nebūsianti parengta pasirašyti Vienos sesiją baigiant.

Sesiją manoma baigti kada nors liepos mėnesį, gi rudenį vėl bus sugrįžta į Suomijos sostinę, kur tie pasitarimai buvo pradėti 1969 lapkričio 17 ir nutraukti gruodžio 22, nutarus posėdžius perkelti į Austrijos sostinę.

Nė viena šalis nėra dar pateikusi sutarties projekto, nes iki šiol klausimų ir atsakymų forma (klausimai ir atsakymai pateikiami raštu) buvo tik medžiaga telkiama. Atsakymai dar nėra išpareigojami, tik nuomonės pareiškimas klausimų ribose. Oficialūs posėdžiai, du per savaitę, esą labai trumpi — valanda ar pusantros. Juose diskusijų nėra, perskaitomi tik delegacijų vadovų pareiškimai ir pasikeičiamas tų pareiškimų tekstais. Formalų posėdį visad

seka privatus pasikalbėjimas be alkoholinių gėrimais vašinantis. Ta proga irgi užsiimama nuomonių rinkimais, kuriuos irgi registruojamos. Kartais jų esančios geras papildymas oficialių pareiškimų. Sutelkta raišytinė medžiaga jau sudaranti apie 60.000 žodžių.

Jau labai plačiai esą išskalbta šiais klausimais: apsigynimui skirtos raketos, tarpkontinentinės raketos, raketos su keliais nepriklausomai vienas nuo kito veikiančiais atominiais užtaisais (MIRV), tų ginklų išdėstymo riba atskiroms tų ginklų kategorijoms, jų bandymas, sutarties vykdymo patikrinimo tvarka ir būdai.

Amerikos delegacijos vadovas Gerard Smith šią savaitę yra sugrįžęs į Washingtoną pasitarimams. Iš anksto buvo sutarta, kad pasitarimai bus slapti, todėl oficialiai niekas neskelbiama. Bet prez. Nixonas yra pažadėjęs painformuoti ir tautą ir atitinkamas kongreso komisijs, kai tik bus kas įdomesnio pasakyti.

Mes turime nusiimti raiščius nuo savo akių

Visuomenės bangavimo vingius nelengva stebėti. Iš spaudos, kuri išpučia kraštutinius, tegali spėti apie tą bangavimą reliatyviai — panašiai kaip apie ledą kalną, kurio tik maža dalis iškilusi viršum vandens. Bet norint sekti gyvenimą — stebėti reikia. Tik laikraščio rašinio sraunai rėmai verčia tenkintis tų visuomenės vingių dalim. Šiuo tarpu vingiais Amerikos bažnytinio gyvenimo sektoriuje.

RIGHT TO DISSENT PRAKTIKA: polemika dėl vyskupų nutarimo, dėl jėzuitų provincijų pareiškimo

Tas populiarus nesutikimo su kito nuomone ir savos nuomonės reikimo šūkis imta praktikuoti taip gausiai ir ne visada atsakingai, kad gauni išpuolį, jog žmonės pirmą imasi sakyti, o paskui galvoti; gal net ir visai negalvoti, palikdami galvoti kitiems, kurie kitaip pasako.

Naujausias tarp Amerikos bažnytinio ganytojų minčių nesutarimas nuskandėjo dėl Cambodijos ir Vietnamo. Bažnytinės spaudos atstovai reikalavo, kad vyskupai aiškiai pasisakytų tuo klausimu. Girdi, jei vyskupai tylės, tai katalikai turės vadovautis kitų tikėjimų moraliniais nurodymais (The Tablet birželio 11). Bet čia ir kilo minčių konfliktas, kai vyskupai pasisakė.

Vyskupų konferencija San Francisco ragino vyriausybę, kad imtųsi veiklos santykiams su kom. Kinija, nes "700 milijonų kinų negali būti ignoruojami". Jų pasisakymą ėmėsi aiškiai kritikuoti "Twin Circle" vedamasis (birželio 21). Priminė popiežiaus Pauliaus pastabą, ko jis pasiekė iš mėginimų rasti susipratimą su kom. Kinijos valdžia: esą kiek kartų jis mėginęs rodyti konsiliantiskus gestus kom. Kinijos vyriausybei, tiek kartų jo visi gestai buvę piktnaudžijami. Laikraštis aistringai pridūrė dėl vyskupų konferencijos argumento apie kinų ignoravimą: "Tikriausiai vyskupai nebūtų pasakę prieš 30 metų, kad 70 milijonų vokiečių negali būti ignoruojami".

"Nesutikimo teisė" praktikuojama ir tarp tos pačios visuomenės narių. Amerikos

Bažnytinio autoritetų eilėse tebeina aštri tarpusavio polemika, praktikuojant "nesutikimo teisę", o kai kada ir "smurto teisę". Tuo tarpu tarp studentų rodomi balsai už susipratimą tarp tėvų ir vaikų, o kovojantieji dairosi legalių priemonių, nusivylę demonstracijomis ir protestais.

Jėzuitų provincijolai gegužės 20 išsiuntinėjo 100 senatorių laiškus, smerkdami Amerikos "invaziją" į Cambodiją. Dan Lyons, taip pat jėzuitas, ėmėsi kritikuoti provincijolus. Esą jie nežino, ką reiškia žodis "invazija", kuria jie kaltina Amerikos vyriausybę. Esą jie nepažįsta tikrovės, reikalaudami "tuojau pat karą baigti". Nes to reikalaujanti, jie reikalauja Amerikos kapituliacijos ir krašto atidavimo komunistams.

Lyons taria, kad jėzuitų provincijolai pasidavę liberalų madai kritikuoti vyriausybę, kada ji priešinas komunistui. Tačiau taip pat, kad provincijolai neturi teisės kalbėti visų jėzuitų vardu, nes nėra jų atstovai.

ria taip pat, kad provincijolai neturi teisės kalbėti visų jėzuitų vardu, nes nėra jų atstovai. "SMURTO TEISĖS" PRAKTIKA: su kryžiais prieš abortus

Vyr. teismo teisėjo Douglas "invazija", kuria jie kaltina Amerikos vyriausybę. Esą jie nepažįsta tikrovės, reikalaudami "tuojau pat karą baigti". Nes to reikalaujanti, jie reikalauja Amerikos kapituliacijos ir krašto atidavimo komunistams.

Lyons taria, kad jėzuitų provincijolai pasidavę liberalų madai kritikuoti vyriausybę, kada ji priešinas komunistui. Tačiau taip pat, kad provincijolai neturi teisės kalbėti visų jėzuitų vardu, nes nėra jų atstovai.

katalikų, vadovaujami "konservatyvaus kataliko (Triumph) redaktoriaus Bozell", mediniais kryžiais kovėsi su policininkais, kurie jiems kliudė prieiti prie Washingtono universiteto klinikių. Jėga, išdaudydami stiklus, kad įeiti į įteiktą protesto raštą prieš abortų darymą. Policija jų vadus suėmė.

Si maža "konservatyvių katalikų" smurto praktika buvo "pavėluota", nes užsidedamas smurtą vartoti ima atvėsti.

"SMURTO TEISĖS" ATSISAKYMAS: nes jos padariniai žalingi smurtininkams, pačią revoliuciją daro nepopuliarią masėse

liuciją daro nepopuliarią masėse

Smurtą padaryti lengviau, sunkiau prisiimti smurto padarinius pačiam sau. Antai, Chicago teisme buvo nubauti 10 smurto vartotojų, kurie degino naujokų šaukimo bylas. Pats to deginimo iniciatorius kunigas nuo teismo pabėgęs esą į Kanadą, palikdamas savo bendrininkus teismo bausmei. Ir teisme kai kurie jų nebuvo tokie pat narsūs idealistai kaip degindami — aiškinosi savo "proteine nesveikata", kuri tuo metu juos ištikusi...

Aštresnis smurto vartojimo padarinys — masių pasipiktinimas ir pasisakymas už tvarką. Net Kent kolegijos keturis studentus nušovė ir kilus kaltinimų audrai prieš "tautinę apsaugą", kaip rašė N. Y. Times, miestelio dauguma aiškiai stoji policijos bei tautinės apsaugos pusėje. O tiems, kurie reikišė pasipiktinimą kariniu brutalumu ir reikišė užuojautą keturių žuvusių tėvams, The Tablet skaitytojas (birželio 11) priminė jų vienašališkumą: kodėl jie nepareikšė užuojautos Kalifornijos K. Moran, kuris mėgino pašalinti smurtininkų mėsas padegamasias bombas, bet buvo nušautas pasalūno.

Ir toki balsai gausėja. O C.L. Sulzberger (NYT birželio 14) vertino, kad Amerikos studentai smurto vartotojai — revoliucionieriai nepasirodė turį pozityvių siekimų, išskyrus taiką Indokinioje; bet ir apie ją lengviau pakalbėti, nei ją padaryti. Autorius priminė istorinę taisyklę, kad revoliucija suėda savo vaikus. O Amerikoje esąs pavojus, kad vaikai suės pačią revoliuciją, net nespėjusia gimti. Tai reiškia, kad revoliuciniai smurtiniai veiksmai nuteikia mases tiek nepalankiai, kad revoliuciją daros neįmanoma.

Tokios pastabos liberalų laikraštyje rodo pačių liberalų nusiylimą savo sėtom sėklom — iš tų sėklų išaugės jaunųjų sąjūdis nukrypo prieš pačius sėėjus.

(I masių nepalankumą riaušiniams Prancūzijos parlamentas jau reagavo nauju įstatymu — prieš riaušes).

SMURTO VIETOJE: legalus reformų kelias, mėginimai prarasti išlyginti

Vietot revoliucinių veiksmų 29 kolegijos sutarė organizuoti, kaip rašė Look (birželio 16), "naujo kongreso sąjūdį" su centru Princetone. Jo tikslas — agituoti už tuos kandidatus, kurie remia pasitraukimą iš Vietnamo.

Ir The Tablet nepatenkintas žodine veikla už paramą nevaldinėm mokyklom, už abortų sukludymą. Ir jis pasisakė už tokius kandidatus įstatymų leidimo įstaigom, kurie remtų pageidaujamas įstatymus. Stipriau įsitikinta, kad reikia ne tiek atstovus veikti demonstracijom, laiškais, rezoliucijom, kiek atstovus pakeisti tinkamais. Tai ilgesnis, bet tikresnis reformom kelias.

Kita jaunimo dalis atsisako nuo "generacijų prarajos" dramatiškumo. N. Y. Times (birželio 10) teigė, kad šiemet kolegijų išleistuvėse skambėjo mažiau revoliucingų žodžių. Laikraštis kartojė studentų kalbėtojų pripažinimus, kad konfliktas tarp tėvų ir vaikų dažnai esąs įsivaizduotas ir perdėtas; kad reikia atsakyti nuo įsivaizduoto žmonių grupavimo į priešingus lagerius. "Mes turime nusiimti raiščius nuo savo akių".

Gal būt, šio išlyginimo kelią pajusime ir bažnytinio laikraščio raštuose. Ypač jei išsibalsuos įtakos pusiausvyrą tarp dominavusių liberalų ir jaunimo dėmesį dabar laiminčių konservatyviųjų.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų S-gos kongresas kitais metais vyks New Yorke. Jam rengti sudarytas komitetas. I-je eilėje sėdi: dr. Aldona Skripkutė, dr. Regina Saldaitienė, dr. Marija Zukauskienė; stovi — dr. Ibenas Skeivys ir dr. Vytautas Damijonaitis. Nuotr. L. Tamošaitis

PER 11 METŲ GYVENTOJŲ PADAUGĖJO 15 PROC.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Vilniaus spauda ("Tiesa", birželio 4, nr. 127) paskelbė 1970 sausio mėn. Sovietų S-gos gyventojų surašymo ir okupuotoje Lietuvoje preliminarinius duomenis.

Tais duomenimis, okupuotose

tos Lietuvos gyventojų skaičius 1970 sausio 15 buvo — 3,129,000. 1959 m. surašymo duomenimis gyventojų buvo 2,711,000. Per 11 metų gyventojų skaičius Lietuvoje padidėjo 418,000 arba 15 proc. Pagrindinė gyventojų prieauglio dalis — 367,000 žmonių, arba 88 proc., sudaro natūralus prieauglis. Beveik pusę Lietuvos gyventojų dabar sudaro žmonės, gimę po 1940.

Miestų gyventojų skaičius per 11 metų padidėjo 50 proc., tuo tarpu "kaimo gyventojų" (kolchozų — Red.) sumažėjo 108,000.

Gyventojų skaičius didesniuose miestuose, pgl. šiuos nepil-

nus duomenis: Vilniuje — 371,700 (1959 m. buvo — 236,100), Kaune — 306,200 (1959 m. — 218,900), Klaipėdoje — 139,900 (1959 m. — 89,900), Šiauliuose — 92,800 (1959 m. — 59,700), Panevėžyje — 73,500 (1959 m. — 41,100). Labiausiai gyventojų skaičius išaugo miestuose, šalia minėtų, tai — Jonavoj (288 proc. padidėjimas su 1959 m. palyginus), Alytų (227 proc.), Druskininkuose (193 proc.), Nauj. Akmenė (189 proc.) ir kt.

Pažadėta paskelbti smulkius duomenis apie gyventojų pasiskirstymą pagal lytį, amžių, tautybę ir kt. (Elta)

Apie turistus

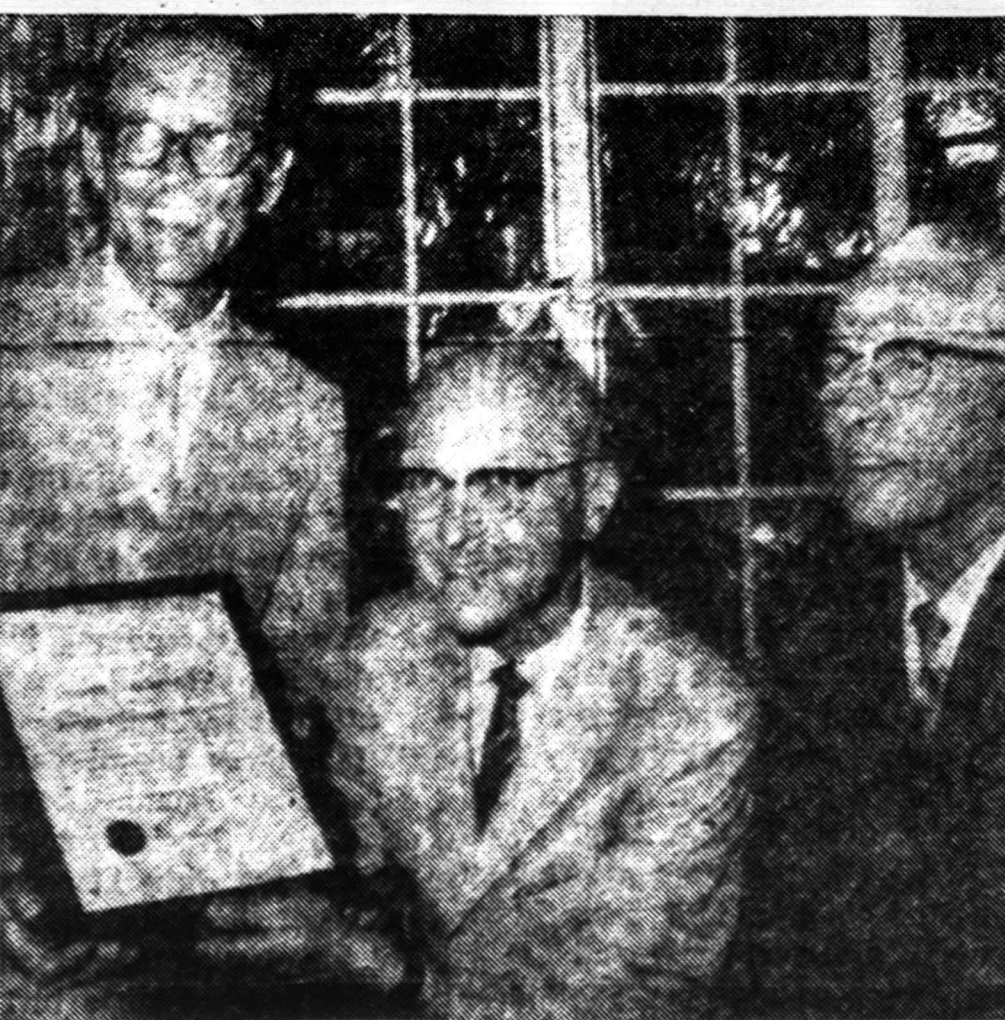
Okupuotoje Lietuvoje pastaruoju metu susirūpinta tinkamesniu turistų iš užsienio priėmimu.

"Tiesa" (bal. 30 d.) informavo, kad A. Tarybos "užsienio reik. komisijs" įvyko posėdis, kurio metu atskaitą padarė "Inturisto", maskvinės įstaigos, Lietuvos skyriaus vadovas A. Sutkus.

Pareigūnai nurodė, kad turistai Lietuvoje lankosi iš Lenkijos, rytų Vokietijos, JAV, Anglijos, Kanados, Fed. Vokietijos, Italijos, Prancūzijos. 1969 metais turistų skaičius padidėjo, palyginus su 1968 m., dviem tūkstančiais.

Esą, dabar "pagal pageidavimus", užsienio turistai galės lankytis Kaune ir Druskininkų kurorte. "Susirūpinta" geresniu turistų aptarnavimu viešbučiuose, jiems perkant suvenyrus bei pramonės prekes ir pan. (Elta)

Vilniuje išleista Elino ir Gelperno knyga "Kauno getas ir jo kovotojai", kurioje pasakojama apie kalinių likimą.(E.)

Dr. Juozas Vidžiūnas (k.), savanoriškai dirbęs Vietname, kaip gydytojas, pagerbiamas Amerikos Medikų draugijos; toliau dr. Homer Lyman, McLean County Medical Center pirm. ir dr. L. T. Fruin, Illinois Medikų draugijos pirmininkas.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — Lietuvos advokatas — 80-30% Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamas garbingas laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 5 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-08 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duobdam polaidotuvinius pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priemama kaina.

SIDABRINO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pūbūviam. Pristatom ir namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų atsiminimams — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, palatims ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gal li vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės žibūrys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PHILADELPHIA, PA. — Voice of the Amber Coast — sekmdieniais 4 val. popiet. WIBF — 103.9 FM. Veda G. Mironas ir A. Mažeika, 11 Wickham Lane, Hightstown, N.J. 08520. Tel. (609) 448-4475

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmdieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI — FM 95.7 sekmdieniu nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmdieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmdieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmdieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

Vasaros atostogos prie Atlanto

KENNEBUNKPORT, MAINE, garsiajame atostogų krašte, kviečia vėl visus poliusi sveikame, atgaivinančiame ore. Priimame pavienius asmenis ir šeimas labai palankiomis kainomis. Siemes turėsim ir moderniai įrengtų kambarių, su privačiomis voniomis, dušais ir tt. Sezonas: birželio 26 — rugsėjo 7 d. Dėl rezervacijų bei informacijos kreiptis: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046 (Tel. 207-967-2011).

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

LITAS TRAVEL SERVICE

jums patarnaus nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsistoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. LITAS Travel Service talkina iškvičiant gimines iš Lietuvos, — atostogom ar nuolatiniams apsigyvenimui. RUOSIATĖS KELIONEN? ... Nepamirškite

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 212-847-5522

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti savo nuožūra. Nenaudoti straipsniams
sąsmoni ir grafinių autoriams prašant. Pavardę parašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ne tarybinu, o lietuvišku...

Faktas, kad iš Lietuvos atvykęs solistas čia padainuoja; atvykęs aktorius, rašytojas, gydytojas ar kitas profesionalas pasikalba šeimyniško pobūdžio ratelėje su savo profesijos tautiečiais.

Faktas taip pat, kad iš čia kai kas nuvyksta Lietuvon, Vilniun. Ten pasimato su iškviestais giminėm, artimaisiais. Rečiau kuriam leidžia aplankyti dar kitus miestus.

Kelionės į ten ir iš ten daromos vardan žmoniškumo tenkinant vis labiau pabrėžiamą žmogaus teisę judėti, keliauti.

Nepastebėta, kad kas nors Vakaruose mėgintų atvykusius ar grįžusius panaudoti politinei propagandai. Ne taip daroma anojų pusėje. Iš kai kurių buvusių Amerikoje, kai jie grįžta, imami ir skelbiami pareiškimai apie Ameriką, ypač apie lietuvių. Iš buvusių Lietuvoje mėginama gauti pareiškimų ir jų vardu kalbėti apie "tarybinės Lietuvos pažangą".

Tokia lankymosi ir to lankymosi panaudojimo praktika.

*

Šia praktika netektų stebėtis. Netektų stebėtis, kad tokiuose pvz. dainininko pareiškimuose labiausiai kartojami dvejoji dalykai: kad dainininkas Vakaruose rodė "tarybinį meilę"; kad išveitai "juo žavėjosi, neklausydami "veiksnių" draudimo. Nes žinia, kad sovietinė sistema nėra atsisakiusi siekti iš visko daryti propagandą. O iš šių kelionių propaganda siekia: 1. sukelti nesantaiką tarp laisvų lietuvių — tegul jie ginčijasi, vieni kitus smerkia; 2. sukelti nesantaiką tarp laisvų lietuvių ir atvykusių iš Lietuvos — tegul grįžę Lietuvon pasakys, kad čia išveitai valis esanti prieš juos ir prieš visus Lietuvoje; tegul atvykusius ar parvykusius vadina agentais,

išdavikais ir t.t.; 3. o galutinis siekimas — susilpninti ir nutildyti balsus, kurie kelia opinią prieš sovietinę okupaciją bei aneksiją.

Netektų piktintis atvykusių ar parvykusių pareiškimais, nes ar gali žinoti, kuri jų vardu skelbiamas pareiškimo dalis yra jų, kuri yra pridėta. Tokia ten sistema.

*

Sistemą pažindamas ir vengdamas pilti tos sistemos mūnui vandenį, laisvasis lietuvis dėl tos kelionių propagandos bei keliauninkų galėtų nusistatyti:

Tegul sau aiškina sovietinę propagandą, kad išveitai žavis "tarybinu" menu; kad išveitai veiksnių nebeklauso. Tai sovietinė tiesa ir tegul ta savo tiesa jie tiki.

Jų tikėjimas betgi neprivomas lietuviškai galvojančiam žmogui Vakaruose. Vakaru žmogus (o savo dvasioj gal kai kada ir menininkas!) žino, kad jis klausėsi ne "tarybinio" meno, bet lietuvių menininko; kalbėjosi ne su "tarybinu" artistu, rašytoju, bet su lietuviu artistu, lietuviu rašytoju.

Vakaru žmogus žino, kad jis lankė ne "tarybinę" Lietuvą, bet lankė savo gimines, artimuosius, esančius "tarybinės" sistemos kalėjime.

Vakaru žmogus taip pat moka pripažinti savo gyvenamo krašto trūkumus bei vertybes. Moka matyti, kas yra gero padaroma lietuvių kūrybinio geinijaus net ir svetimo kalėjimo režime.

Tai laisvo lietuvi tiesa ir tikėjimas.

Palikdamas sovietam tikėti jų tiesa, o pats laikydamasis savosios, laisvasis lietuvis išvengs kelionių praktiką siekiamos sovietinės provokacijos — skaldyti, skaldyti, skaldyti.

Žvilgsnis į ateitininkijos šešis dešimtmečius

(tąsa iš praeito nr.)

Santrauka prof. Z. Ivinskio paskaitos, skaitytos jubil. Vokie-
tijos ateitininkų suvažiavime Bad Woerishofene 1970 geg. 10.

Kuo būdingas I dešimtmetis?

Veikla vyko rusų ir vokiečių okupacijų sąlygose. Pr. Dovydaitis daug rašė ideologinius klausimus. Karui prasidėjus, kartu su evakuotomis lietuvių gimnazijomis daug ateitininkų pateko Rusijon: Petrapilim, Maskvon, Tambovan ir kitur. Didžiausias jų telkinys susidarė Lietuvos mokyklų ir apskritai lietuvių susibūrimo centre Voroneže. Čia ateitininkuose reiškėsi karings jaunatviškas idealizmas. Rusijoj ateitininkai organizavo darbininkus, lankė jų šeimas, rūpinosi šalpa. Neužmirštama apaštaliavimo darbininkų tarpe pavyzdį yra palikęs Vytautas Endziulaitis, miręs 25-rių metų, ir Antanas Matulaitis, Lietuvos laisvės kovose žuvęs karininkas. Pastarasis 1917 buvo išrinktas vieos Rusijos ateitininkų pirmininku.

Rusijos tremty nuo 1916 pradžios imti leisti "Ateities Spinduliai". Šio mėnesinio žurnalo Petrapily pasirodė 12 numerių. 1917 spalio mėn. jo leidimą perėmė Voronežo ateitininkai, išspausdino 8 numerius.

I-jai organizacinei dekadai būdinga žymė — susirūpinimas pasaulėžiūriniais klausimais: gilinimasis į religijos problemas, siekimas ideologinio brandumo, stiorinimas patriotizmo. Tuo ateitininkai ir skyrėsi nuo

kito jaunimo. Nepriklausomybės kovose neteko žymių narių.

1920 Kaune suorganizuotas I ateitininkų kongresas pirmajam veiklos dešimtmėčiui atžymėti. Kongrese vyravo moksleiviai. Vyresnioji karta savo jėgas skyrė Lietuvos ir jos valstybės atstatymui. Tai buvo Dovydaičio, Bizausko, Reinio, Krupavičiaus, Bistro, Karvelio, Kuraičio, Draugelio, Turausko, Grajausko ir eilės kitų veiklių asmenybių karta. Tie jauni žmonės driso prisiminti atsakomybę už valstybės likimą.

II-jį dešimtmetį charakterizuoja gyvas ateitininkų reikšmės aukštosiose Lietuvos mokyklose. 1922 įsteigus Kauno universitetą, Dotnuvos žemės ūkio akademiją ir kitas aukštąsias mokyklas, jose tuoj įsikūrė studentai ateitininkai. 1927 Kauno universitete buvo 357 ateitininkai, o 1912 — tik pusšimtis studentų ateitininkų, pasisklidusių įvairiuose universitetuose.

1925 jubiliejiniam kongrese Kaune buvo iškeltas reorganizacijos reikalas. Reorganizacinė konferencija įvyko 1927 liepos 14-19 Palangoje. Nuo to laiko ateitininkų organizacija

tapo didžiulė trijų sąjungų (moksleivių, studentų ir sendraugų) federacija su aiškiai nustatyta valdomųjų ir vykdomųjų organų hierarchija, su tiksliai formuluotais principais ir narių pareigom. Federacijos priešaky atstovavo prof. St. Šalkauskis. Jis apipavidalino ateitininkų ideologiją, davė aiškius reikšmės organizacijai, nustatė jos santvarką.

Prof. Pr. Dovydaitis savo širdį atidavė moksleiviams ateitininkams, o prof. St. Šalkauskis buvo labiau sutapęs su studentija ir sendraugiais. Prof. Dovydaitis kalbėjo į širdį, o Šalkauskis — į protą.

Šalkauskio laikotarpis pratęstas iki IV ateitininkų kongreso Telšiuose 1935, nors iš oficialių vadų pasitraukė 1930. Nemirštamas jo kūrinys — "Ateitininkų ideologija" (1933). Pasiskelbė pilnutinio gyvenimo idealą. III ateitininkų kongresas išrinko prof. Šalkauskį garbės nariu, o Dovydaičiui suteikė garbės pirmininko vardą. Vadų išrinktas dinamiškas, skelbęs Lietuvos kultūros laikrodžio pasukimą pirmyn šimtu metų, prof. Kazys Pakštas.

1930 prasidėjo Pakšto dešimtmetis. 1935 jis buvo per-

rinktas federacijos vadu. Jo laikotarpis davė naują ateitininkų kartą, baigusią mokslus daugiausia Lietuvoje.

1930 rugpjūčio 28 švietimo ministerio inž. K. Šakenio įsakymu ateitininkų veikimas vidurinėse mokyklose buvo sustabdytas. Vyskui išleido ganytojišką laišką — protestą, kuris turėjo būti perskaitytas iš skyklų. Jame tarp kitko sakoma: "Tai yra Bažnyčios teisių varžymas, tai yra lauzymas iškilmingos sutarties, Apaštalo Sosto su mūsų vyriausybe sudarytos. Mes katalikai prieš tokius darbus turime kelti savo balsą (tekste pabrūkta), kol bus katalikams moksleiviams ateitininkams sugrąžinta jų draugijos laisvė".

Nuo 1930 moksleiviai ateitininkai perėjo į slaptą veikimą, kuris jos narius skaidrino ir grūdino. Išmoka laikyti paslaptis, slėptis nuo budrių seklių akių. (Tai buvo geras paruošimas jaunimo rezistencinei veiklai sovietų ir nacių okupacijos metu, J. L.) Tikroju moksleivių ateitininkų vadu pasidarė prof. Dovydaitis. Jų veiklą labai rėmė Panevėžio vyskupas Kazimieras Paltaras. Jo globoje yra įvykusios didelės slapto šventės, didingi suvažiavimai.

Slaptas veikimas pareikalavo ir aukų. Daug moksleivių buvo pašalinta iš mokyklų, o nemaža vadų suimta ir kalinta. Tuo tarpu ateitininkų studentų ir sendraugų veikimas surutino. Apaštalo Sosto nuncijus Riccardo Bartoloni per 1930 kongresą išpėjo: "Prie principų ir tiesų, kurias skelbiame, reikia pridėti gyvenimo pavyzdžių".

Prof. St. Šalkauskio suformuluota ateitininkų ideologija reikalavo akademių studijų. Paskelbtas išsamus mokymosi planas. Tačiau spaudos cenzūra tokiems klausimams viešai diskutuoti neteikė netokių minimalių sąlygų, kokias turėjo kadaise "Aušrinė", "Lietuvos Žinios" ar "Viltis".

Visuomeninis gyvenimas ėmė mirdėti. Tačiau ir tomiis sunkiomis sąlygomis ne vienas

ideologinis sąjūdis neparodė tokio gajumo bei veržlumo, kaip ateitininkai.

Teologijos-filosofijos fakultetą baigė studentai, daugiausia ateitininkai, buvo diskriminuojami savo profesijoje. Ateitininkai teisininkai negalėjo gauti vietų. Abiturientai bei studentai ateitininkai nebuvo priimami į karo mokyklą.

Nepaisant visų varžtų ir trukdymų, 1930 buvo 72 moksleivių ateitininkų kuopos su 3,550 narių. Pogrimdy tas skaičius dar padidėjo. 1932 Vytauto Didžio universitete buvo 12 korporacijų su 596 nariais, be Prekybos ir Pedagoginio institutų ir Dotnuvos žemės ūkio akademijos, kurioje 1932 buvo dvi korporacijos ir vienas klubas su 115 narių ir 57 filiteriais. 1933 ateitininkų studentų buvo apie tūkstantis, t.y. 20 kartų daugiau negu 1912! Ateitininkai sendraugiai 1932 turėjo 14 skyrių maždaug su 300 narių. Du kartus daugiau buvo neorganizuotų ir skyrius.

1935 kongrese Telšiuose dalyvavo per 1,500 atstovų ir svečių, tarp jų 15 atstovų lietuvių katalikų ir studentų bei profesionalų iš Amerikos. Daugiausia simpatijų susilaukė pogrimdy veikiantieji ateitininkai moksleiviai. Priimta 18 rezoliucijų. Antroji skelbė: "Ateitininkų federacija yra ne politinė, bet pasaulėžiūrinė, tautinė, kultūrinė organizacija, kuri savo veikimo pagrindą deda katalikiškąją pasaulėžiūrą ir stengiasi šitos pasaulėžiūros šviesoje išlavinti ir išauklėti savo narius".

Ano meto politines sąlygas geriausiai atspindėjo 9-oji rezoliucija: "Ateitininkų federacija, kaip nepolitinė organizacija, griežtai draudžia savo nariams moksleiviams bet kurią politinę akciją, o kitiems savo nariams palieka šiuo klausimu laisvę. Tačiau, neprisidama jokiai atveju atsakomybės už politinę bet kurio savo nario akciją, ji reikalauja, kad tokia akcija, asmenine atsakomybe vedama, neprieštarautų katalikiškos pasaulėžiūros principams ir jo nekompromituotų kaip federacijos nario".

(Bus daugiau)

Chicagoje buvo surušta ateitininkų šeimos šventė ir simpoziumas, kuriame dalyvavo moksleiviai, studentai ir tėvai. Simpoziumo metu kalbėjo dr. Z. Danilevičius. Nuotr. Virgilijaus Kauliaus, S.J.

MIKALAJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(11)

— "Je, aš to velnio išmislo nenoriu, — sako vokiečiai, — man gryna duona, tai skanus valgymas. Jei duodi daugiau, tai kalu, jei ne — einu sau". Ir turėjo ponas duoti jam antrą ordinariją.

Taip bešnekėdami, suvalgę pamažiuku kiekvienas savąjį sūrio gabalą. Po paldienų tėvas liepė Praniukui joti nakties į girią, o rytoj, kai švint, būti namie. Prieš jodamas nakties, jis turėjo dar parjoti namo, pasiimti ilgą apsiaustą, duonos vakarienei ir dar ko, o nujojęs į pievas girioje, ten pat su arkliais nakvoti. Mes, darbininkai, sunesioję ir sustatę, laikui dar parėjome namo.

Ant rytojaus, anksti rytą, saulei dar netekėjus, eina į lauką šešiese. Motina jau vakar užvarė Juškus ir Rudokienę. Trys vyrai, dalgiais nešini, eina pirma, paskui juos — Morta su duonos bakanu baltame maišelyje ant nugaros; mat, daug darbininkų, motinai pakaks nešti vienų šiočių pusryčių ir pie-

tums. Duona įdėta į baltą maišelį, o ten sudėti šaukštai ir dubinėliai.

Greta su Morta eina Rudokienė ir Juškenė, pasibrukę po pažarstimis poras naujų vyžių. Eina visi tylomis, neskubindami: mat, po trumpo poilsio ir miego snaudulys negreitai išsiblaško; antra mintis — per ilgą dieną prisivargsim ir neskubindami. Rinkėjams rugiapiūtė ypač sunkus darbas, iš ryto jis dar sunkesnis, nes prisieina nuo rasotų rugių sušlapti ir kęsti ligi po pusryčių, kol saulė nudžiūvins. Morta rinko po tėvui; Praniukas, kad ir buvo jam prisakyta parjoti anksti, atsirado su arkliais prieš pat pusrytį; su juo drauge atjojo ir aš. Po pusryčių Praniukas su Morta rinko rugius po tėvui; arklius ganiau aš.

Kidikiystės vaizdai yra saldūs, net sunkaus įtempto darbo vaizdai — ir jie savo ruožtu saldūs. Dėl to suprantama, kodėl mergelė linkusi eiti už artojų, šienplovėlio, ne už kito; kodėl jai maloniausia ant

kalnelio rugius piauči, pakalnėlį linus rauti. Ir šios gadynės poetas, įkvėptas liaudies dainų, sako:

Kad bernelis būčiau, jaunas artojęlis,
Aš savo vargėlį žagrele užarčiau.

Taip septyni plovėjai, subūnant man aštuntam, kaip liudininkui ir būsimam plovėjui, dirbo lauke visą ilgą liepos mėnesio dieną, nuo trijų ryto ligi devynių vakaro, sugaišdami pusryčių, pietumų ir paldieniams, ne daugiau per tris valandas. Parėjo namo, visai sutemus.

Nuo rugiapiūtės pradeda vakarais degti žiburį; iš lauko paraina sutemus, vakariene valgo su žiburiu.

Žibintus, arba žibintuvus, yra prietaisai, į kuri įkiša degančią balaną, skalą, kad šviestų visai gryčiai. Jį dar vadina diedie, mat, matyti, kadaise laikyti balaną ir šviesti buvo karštinčius, diedo pareiga. Gal tada ir žibintų padaryti buvo nepigu. Dabar visur dievus vaduoja žibintai, paveldėję jų vardą, o diedai patys sėdi ramiai ant pyžiedžių ar ant suolelio prie krosnies ir, vienai balnai sudėgus, uždega ir įkiša kitą. Žibintai gryčiose tarnavo kas metai devynis mėnesius, išsėdavo jie iš gryčios pavasarį, dabams prasidėjus, baltandžio mėnesio 5-15 dieną. Kai tik vyrai išsaina arti, jau vakariene val-

goma su dienos šviesa, ir žibintus trims mėnesiams išsėdavo, ir priegri, ir ramią kertelę, kurioj stovi ligi rugiapiūtės. Taip septyni žmonės dirbo visą savaitę, su pazara išsėdami, su tamsa pareidami, kolai šeštadienį paldieniuose parėjo pabaigė.

12. PABAIGTUVĖS

Vakariene buvo drauge ir pabaigtuvės. Motina išvirė bulbinės, labai baltai užbaltintos, mažne viename piene. Šiurmetinės bulbės pirmą sykį pakastos — visgi įdomu. Be bulbinės, privirta daug skrylių. Kiekvienas, paėmęs skrylį, suvyniodavo į voliuogiuką, nelyginant kaip skalbinį kočiojant, ir dažydavo į kvietinių miltų tyrę, virtą viename piene. Skryliai nusibodo, ėmė dažyti duoną į tą tyrę. Valgė visi daug, ir dar viso ko daug liko. Valgydami ir pavargę valandą šnekėjo apie tai, kad gera, kai dabar nėra degtienes. Tėvas apie tai apsakė vieną atsitikimą.

Tarnavo pas mane už pusberny Skrabaliukas. Ar jo tokia pavardė, ar pramanyta, tiksliai buvo atsimušęs į Lenčius kazin iš kur žmogus su šeima, vadinamas Skrabalu. Neilgai mūsų krašte gyveno, vėl kur išėjo. — Skrabalai, Skrabalai — ir nuškrabalavo! — pridūrė Praniukas.

— Jo vaiką paėmiau už pusberny: taip pat Praniukas vardu, kiek didesnis, tik labai vik-

rus, net per daug: jo vieno būbinčius trims mėnesiams išsėdavo gryčia pilna. Pabaigtuvių gerėme degtinę. Visi plovėjai, geria, negali nė pusbernio apilenkti, juk ir jis plovėjas. Kiek visi gėrė, tiek ir ju; ne kiek tos degtinės ten buvo — po taukę, po kitą, ir galas. Mums ne kas, o tam augančiam žmogui, mat, labai patiko. Tai dar vis nieko.

Ant rytojaus pas Lauryną kviečiama talka. Skrabaliukas prašosi, kad jį leisčiau į talką. Eik. Vakare ir ten pabaigtuvės. Kiek kas gėrė, tiek, o talkininkams dvigubai duodama. Mūsų Praniukas parėjo visai girtas: neina gulti, daužosi, trankosi, nė kur dėti. Kol jis neužmigo, ir aš neguliu — baugu, kad kas neatsitiktų.

Ant rytojaus išmiegojo, ir vėl gerai. Paskui po kiek laiko — linai pernykčiai buvo neparduoti, sudėti klety ant lentynos — po kiek laiko pastebėjau, kad mano linai judinami. Pamaniau, gal kam prireikė ieškoti ko ar kaip. Toliau pamačiau, kad vienas ryšys linų užgristas už kubilį pasieny, prie skylės, katės landomos. Per tą skylę, įkišus ranką, galima pasiekti linus ir visą ryšį po sau į ištraukti.

E-ė, čia negerai, pamaniau, reikia daborti. Dabojau — ir nutvėriau savo pusberny, su ryšiu linų einantį nuo kleties. "Dovanok, dėduti, pirmą ir paskutinį sykį". Ką gi man jam dabar

daryti: pats darbymetis, vasarojaus valymas, darbininko reikla. Dovanojau. Sakau tik: "Daugiau nekok." Tuom ir pasibaigė. Praslinko kelios savaitės. Parvažiuoju aš sykį vėlai naktį iš Krakų, nuklinkiau arkli, įleidau į arklidę, o pats ką beėjęs į gryčią ir besibalbęs — naktis šilta — nuėjau gulti į daržinę. Ten guli mano darbininkai — vyras su pusberniu. Užlipau ant šieno ir randu tuščius patalus — mano vaikų nėra. Neužilgo susirado, sulipo ant šieno ir kažką šnekėdamas sugulė. Ką šnekėjo, nesupratau. Prastas reikalas, juk tik ne geruoju jūs nemiegate naktimis. Dieną daržinėje besisukdamas, pamačiau šienę bonką: ištraukiau — tuščia, pauosčiau — degtinės būta. Tą pačią dieną Skrabaliuką atleidau, užmokėjau visą algą ir eik sau. Supratau, kad mažiukas dičkų vedžioja. Dičkus liurbavotas, nežino, kur naktį eiti nė ką veikti. Vis tai padarė pabaigtuvių degtinė.

Juska nuo savęs pridėjo: — Kaip velnias savo pinklėmis gauda jaunas dūšias.

Kasparas pasakė: — Čia ne velnias kaltas, tik reikėjo tokiems su kanciuku klyną ištaisyti.

Nuo Svento Petro buvo likę bertainiukas alaus, pabaigtuvėms jį praleido. Po saldžios ir gausios vakarienos rūgštus alus labai patiko. Alus, pasisto-

vėjęs tris savaites, ne tik parūgštėjo, bet ir pastiprėjo: išvargusiems žmonėms po antros ir trečios stiklinės ėmė mušti į galvą, pakirto gyslas. Kasparas pirmutinis tą pareiškė:

— Čia škrabalinis alus. Praniukui neduokime, kad nesuskrabalėtų.

— Ar daug reikia: vardas tas pats, reikia tik, kad pasigertų ir būtų visai Skrabaliukas, — pasakė Rudokienė.

— O kai jūs pasigersite, būsite Skrabalai, — atsiakiojo Praniukas.

Taip pasibaigė rugiapiūtė.

13. ŠKAPLIARNA IR PŪDYMO KARTOJIMAS

Rytoj sekmadienis ir škapliarna, Pašušvy atlaidai. Kasmet ten važiuojame. Kuris samdininkas nori su šeiminkais važiuoti drauge į bažnyčią, turi viską patiekti važiuavimui, būtent: anksti atsiklęs, dar su tamsa, paganyti arklius geroje žoleje, parjoties priuosti briką važiuavimui, vadinasi, ištepti, sutaisyti šėdines, įdėti kiek reikiant šieno, apžiūrėti pakinktus. Vaziuos Kasparas, o Praniukas apsiėmė paganyti už jį arklius ir ką galėdamas priuosti; mat, jam reikia įsipirkti Kasparui, kad tas jam padėtų arti.

Išvažiojo šešiese: tėvas ir motina susėdė gale, pasisodinę viduryje šešerių metų Uršytę.

(Bus daugiau)

Europos kunigų suvažiavimas Vokietijoje. Iš k. į d. 1-je eilėje — kun. P. Celiešius, Tėv. J. Vaisnora, dr. J. Norkaitis, vysk. A. Deksnys, prel. L. Tulaba, kun. J. Zeliauskas; stovi — Tėv. P. Gulbinas, kun. K. Senkus, kun. V. Kazlauskas, kun. J. Petraitis, Tėv. K. Zalais, kun. Br. Liubinas, kun. J. Petrošius, kun. V. Šarka, kun. P. Gircius, kun. H. Šulcas, Tėv. A. Bernatoniš, prel. J. Aviža ir kun. J. Dėdinas. Nuotr.: V. Damijonaičio

EUROPOS LIETUVIŲ KATALIKŲ STUDIJŲ DIENOS

KUN. BRONIUS LIUBINAS

Studijų dienų mintis kilo 1969 rudenį, kai vysk. Antanas L. Deksnys pirmą kartą susitiko su Vokietijos lietuviais kunigais Romuvoje. Tada buvo pageidauta jas daryti tuoj po Velykų, Bad Woerishofene. Tačiau aplinkybės taip susiklostė, kad teko pakeisti ir laiką ir vietą. Praktiškuosius organizavimo darbus atliko Vokietijos lietuvių sielovados direktorius prel. dr. Jonas Aviža, talkinamas keleto bendrabrolių. Studijoms susirinkta gegužės 27 vakarą, Mainzo vyskupijos rekollekcijų namuose Braunsharde.

Vakarieniaujant prel. Aviža pasveikino atvykusiuosius kunigus ir vyskupą Deksnį, o 7:30 v.v. susirinkta pirmajam posėdžiui.

Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys, kaip suvažiavimo šeimnininkas, pareiškė džiaugsmą, kad atvyko gražūs būrys kunigų iš įvairių Europos kraštų. Nors niekas negalėjo atvykti iš Didžiosios Britanijos, bet neseniai vyskupui ten tekę būti bei posėdžiui kartu su visais ten dirbančiais kunigais, taip, kad jų problemas jau pažįstas. Kunigam reikią karts nuo karto persvarstyti savo veiklos uždavinius ir metodus, nes Bažnyčioje vyksta pasikeitimai ir reikią juos pažinti bei prie jų prisitaikyti. Taip pat esą labai svarbu išlaikyti tikrovės kją žvilgsnį į Lietuvą.

Studijų dienom vadovauti vysk. Deksnys pakvietė Romos lietuvių Kunigų V-bės pirminką kun. dr. Vytautą Kazlauską, o jam talkinti — Prancūzijos lietuvių sielovados direktorių kun. Joną Petrošį. Sekretariata sudarė iš Bad Woerishofene ar jo artumoje gyvenančių kunigų daktarų Petro Celiešiaus, Jono Petraičio ir Klemenso Zalaisio.

Tą patį vakarą apaštališkasis protonotaras prel. dr. Ladas Tulaba painformavo apie Lietuvos kankinių koplyčią Romoje. Jai duotas vardas "Mater Misericordiae" — Gailestingumo Motinos koplyčia. Liepos 7 bus iškilmingai pašventinta; tikimasi, kad tai atliks pats Sv. Tėvas Paulius VI. Po to bus koncelebruojamos mišios lietuviškai, pagrindiniu celebrantu esant kardinolui Antonio Samorė. Jam teks pramokti lietuvių kalbos. Po pamaldų — priėmimas prie Kolumbo viešbučio. Labai norima, kad čia Vasario 16 gimnazija atliktų meninę programą. Tai ne tik papuoštų iškilmes, bet išpopuliarintų ir pačią gimnaziją, ypač tuose lietuvių sluoksniuose, į kuriuos netrukus bus kreipiamasi, pra-

šant aukų bendrabučio statybai. Numatoma, kad atvyks apie 500 lietuvių iš viso pasaulio. Liepos 8 — audiencija pas popiežių, vėliau priėmimas Sv. Kazimiero kolegijoje. Liepos 9 — pasaulio lietuvių katalikų steigiamojo seimo posėdis Sv. Kazimiero kolegijoje. Šalia visų oficialiųjų parengimų bus taip pat sudarytos galimybės susipažinti su Romos įžymybėmis.

Antroji diena (kaip ir visos kitos vėlesniosios) pradėta visų 20 kunigų ir vyskupo bendrai aukojamomis mišiomis. Jų metu pamokslą pasakė vysk. Deksnys. Tada buvo paskaitos. Pirmąją skaitė apaštališkasis protonotaras prel. dr. Ladas Tulaba (Roma). Tema: "Naujieji išeivių sielovados nuostatai ir jų pritaikymas mūsų sąlygose". Prelegentas kalbėjo aiškiai, nes pats aktyviai dalyvavo tų nuostatų ruošiant. Dokumentas, prasidedas žodžiais "Migratorum cura", galioja nuo 1969 spalio 1, o 1970 kovo 31 jis vėl naujai papildytas.

Pradžioje išdėstytos įvairios migracijos priežastys: ekonominės, ideologinės, politinės. Visame pasaulyje yra milijonai išeivių. Tai turi teigiamybių ir neigiamybių. Pagrindinė teigiamybė yra žmonių suartėjimas į vieną šeimą, įvairių kultūrų susitikimas ir susiliejimas į vieną sintezę. Tačiau migracija taip pat išaukia susidūrimus ir kovas. Reikia žiūrėti, kad visur kiekvienam būtų laiduojamos pilnos teisės, taip pat teisė į savas tautines vertybes. Kiekvienam turi būti leidžiama lais-

vai kilnotis iš vieno krašto į kitą, tačiau niekas negali būti prie to verčiamas. Kai išvykstama svetur įsikurti visiem laikam, tai normalu, kad su laiku integruojamasi gyvenamajame krašte. Bet tremtiniai integruotis neturi būti verčiami. Turi būti leidžiama naudoti savo kalbą ir laikytis savo papročių. Tai ypač galioja sielovadai.

Išeivių sielovados vykdytojai

1. Vyriausioji institucija nuo šių metų kovo 31 turi Migracijos komisijos vardą. Ji veikia Vatikane prie Vyskupų kongregacijos. Komisiją sudaro popiežiaus skirti kongregacijų pareigūnai; pirmininku yra Vyskupų kongregacijos prefektas (kard. Carlo Confalonieri), jam popiežiaus skiria vicepirmininką (vysk. Clarizio) ir sekretorių (mons. Zagon, vengrą). Prie komisijos bus patarėjai, bet iki šiol dar nėra nė vieno paskirto.

2. Atskiruose kraštuose išeivių sielovada turi rūpintis vyskupų konferencija, dažniausiai sudarydama specialią komisiją išeivių reikalams. Kur išeivių nėra daug, pareigos gali būti pavestos vienam vyskupui.

3. Vyskupijos ribose išeivių sielovada rūpinasi vietos vyskupas. Jis gali pasiskirti specialų generalvikarą išeivių reikalams, jei jų yra daug.

4. Kiekviena tautybė turi savo kapelionus, o jei kuriame krašte jų yra keletas, tai vienas skiriamas delegatu.

Praktikoje, aišku, atsiranda ir nesklandumų. Jie išplaukia dalinai iš objektyvių priežasčių, kaip pati išsiskelimo drama bei priemonių ir jėgų ribotumas. Dalinai tačiau nesklandumų

Nuodai ar vaistai?

DR. HENRIKAS ARMANAS

Geroji žemė yra pasipuošusi gražiausiomis gėlėmis ir augmenija. Beveik kiekvienas žiedas ar augalas turi vieną ar kitą gydomą savybę kartą gyvybę žudančius nuodus.

Stai ugniaspalvė aguonėlė gamina pasaulio valdovą — opiumą, kuris savyje turi morfina. Tai dviveidis valdovas: jis gali išplėsti žmogų iš mirties nagų ir atidaro dangaus grožį, pašalindamas iš kūno nepakenčiamus skausmus ir agoniją, tuo tarpu jis gali numesti tave į nepagydomas pragaro kančias.

Prisiminkime siūbuojančias vėjo bangomis rugių auksines varpas: jos duoda mum kasdieninę duoną, bet tarp jų glūdi pasislėpęs baisus nuodas — LS D.

Stai kaip jaunamartė žydi lotoso žiedas. Tai migdantis kvapas, iš kurio gaunamas miego vaistas. Mažu kiekviu vartojamas, jis atneša mum miego karalystę, pašalindamas nuo mūsų visus rūpesčius, kančias bei vargus; bet jis gali nebesugrąžinti mūsų visai į šią asarų pakalnę!

Nuo senovės žinomas kokainas, kuris glūdi kokos krūmų lapuose, duoda žmogui energijos, kaip Coca-Cola, bet kartu padaro žmogų "nervų magelium", jeigu imama jo per dažnai.

Kas gi iš lietuvių patikės, kad ta apšėpusi virvinė kanapė yra marijuanos motina, kuri iš žmogaus padaro vargšą ir bejėgį pašlemėka. Paziūrėkime kiek giliau į tą mūsų lietuvišką virvinę kanapinę, kuri pasaulyje pagarbiai vadinama marijuana.

Marijuana ("reefers", "pot") — tai pasas į šios dienos jaunimo pasaulį, tai vieškelis į psichedeliką. Jos rūkytojai rizikuoja savo laisvę ir ateitį dėl malonumo, kurį pajunta užtraukę tik vieną "dūmą". Marijuana šiame pasaulyje turi mis-

šaknys glūdi apsilėidime, nesu- pratime ir egoizme tų, kurie tūrėtų migrantais rūpintis. Ateiviai dažnai nemėgstami, verčiami kaip galima greičiau integruotis naujajame krašte. Kad išeivių klausimas liktų gyvas žmonių sąmonėje, patariama kasmet švęsti išeivijos dieną.

Atkreiptinas dėmesys, kad naujasis dokumentas išeivių sielovada rūpintis įpareigoja ne tik vyskopus tų kraštų, į kuriuos svetimsaliai atvyksta, bet ir tų, iš kur jie išvyksta. Abeji sutartinai privalo žiūrėti, kad užtektų kunigų kiekvienai tautybei.

Tobuliausioji išeivių sielovados forma yra tautinė parapija. Kur jų įsteigti neįmanoma, skiriami kapelionai su klebonų teisėmis. Jiems turi būti sudaromos imanomos veiklos sąlygos.

Galiausiai prel. Tulaba apžvelgė lietuviškosios išeivijos sielovadą. Ir čia esančios įvairios migrantų rūšys. Vieni išvyko svetur, ten ieškodami ekonominės gerovės, kiti yra politiniai pabėgėliai ar tremtiniai. Apskritai lietuvių sielovada visame laisvajame pasaulyje esanti organizuota gerai. JAV-bėse ir Kanadoje veikia tautinės parapijos, Pietų Amerikoje — mišrios teritorinės parapijos ir misijos, Australijoje ir Europoje — sielovados misijos.

Prel. Tulabos koreferentu buvo kun. Bronius Liubinas (Kaiserslautern). Jis iškėlė metodinių abejonių, ar prasminga jaunąją kartą įjungti į lietuviškąją sielovadą ir ar tai įmanoma, ypač turint galvoje vis didėjančią skaičių tautiškai mišrių šeimų. Taip pat suabejojo kai kuriais prelatų teiginiais apie lietuviškąją sielovadą įvairiuose pasaulio kraštuose.

(Bus daugiau)

tiką, kurios niekas negali išaiškinti, o pakliuvęs į jos tinklą, kaip to voro pagauta muselė, negali išsikrapštyti. Tuo tarpu lietuvių akimis ta mistiškoji marijuana yra ne kas kita, kaip ana apšėpusi kanapė.

Mano tėviskėje — Dusetose augo laukiai kanapių, ir jos buvo naudingos lietuviui ūkininkui, nes iš jų mano dėdė ir jo šeima gamino siūlus ir audė drabužius bei vijo virves. Kas būtų tikėjęs, kad toji žolė kada nors valdys pasaulį? Kas žinojo, kad, išdžiovinus ir sutrynus kanapės žiedus bei lapus ir susukus juos į popierių ar laikraštį ir užsirūkius, žemė ir gyvenimas galėtų pavirsti "rojumimi" su neapsakomos laimės pojūčiais?

Marijuana yra ne narkotikas, bet halucinogeninis vaistas ar nuodas, "kurio tėvynė yra Indija.

Marijuana formuojasi kanapės lapuose ir "galvutėje". Kotas ir sėklos marijuanos neturi.

Stipriausias kanapės nuodas yra hašišas, randamas kanapės galvutėje — žieduose, kurie, prinokę ir saulės pakaitinti, išsiskiria į geltoną ir limpančią masę ("resin"), kvepiančią kaip mėtės. Šiai masei pasidarius juodos spalvos, ji nuskutama. Tada ji gali būti kramtoma arba gerama su kava ar arbata, o taip pat ir rūkoma kaip cigaretė ar kemsama į pypkę. Hašišas plačiai paplitęs arabų pasaulyje, 19 šimtmečiuose buvo plačiai vartojamas kaip vaistas tinktūrose ir ekstraktuose — kaip delirinas, anodinas, afrodisiakas, anestetikas, antiseptikas, taip pat ir kaip vaistas nuo nevaisingumo, vėžio ir pasiutimo ligos. Dabar jis vartojamas tik tepaluose nuospaudom gydyti. Jo rūkymo poveikis malonumo ir "išdykumo" tikslams yra daug stipresnis negu marijuanos. Hašišas yra labai nuodingas ir žalingas, bet mažai prigijęs Vakarų pasaulyje.

Ne visos kanapės turi vienodą kiekį hašišo ir marijuanos. Jų stiprumas priklauso nuo žemės rūšies, klimato ir laiko, kada kanapių derlius yra nuimamas. Pačios stipriausios ir tiem reikalams naudingiausios kanapės auga Indijoje, Meksikoje, Egipte, Maroke ir Alžire, kur marijuana labai plačiai vartojama. Šio krašto jaunimas rūko daugiausia "Mexican brand". Marijuanos cigaretės susukamos rankomis, yra plonesnės už paprastas cigaretes, grubios ir turi rudos spalvos popierių. Jos panašios į kadais Lietuvoje vartotą naminę "machorką" arba net į "vyšninę". Marijuanos cigaretės būna ypač aštrūs. Jų kvapas panašus į degančios virvės ar sausos žolės.

Deginamos kanapės dūmai jau buvo įkvėpuojami 5-me šimtmečiuose prieš Kristų — graikų, kinų, Himalajų kalnų genčių. Kiek vėliau — Afrikos bušmenų. Marco Polo 13-me šimtmečiuose, keliaudamas per Rytus, aprašė Indijos kastas, rūkančias marijuaną prieš einant į karą ar į medžioklę. "Arabų naktys" ir "1001 nakties" knygos irgi aprašo marijuanos rūkymą. Po 13-to šimtmečio marijuana jau plačiai buvo žinoma Vakarų pasaulyje, bet daugiausia virvių ir drabužių pramonėje.

Kada gi atsirado kanapės Lietuvoje? Mūsų liaudies dainose kanapė jau seniai minima. Tai rodo, kad kanapė Lietuvoje jau buvo žinoma nuo senovės, tik ne kaip marijuana, bet kaip naudingas augalas lietuviško ūkio pramonėje.

Kas gi įvyksta užsirūkius kanapių? Jų įtaka ir fizinis povei-

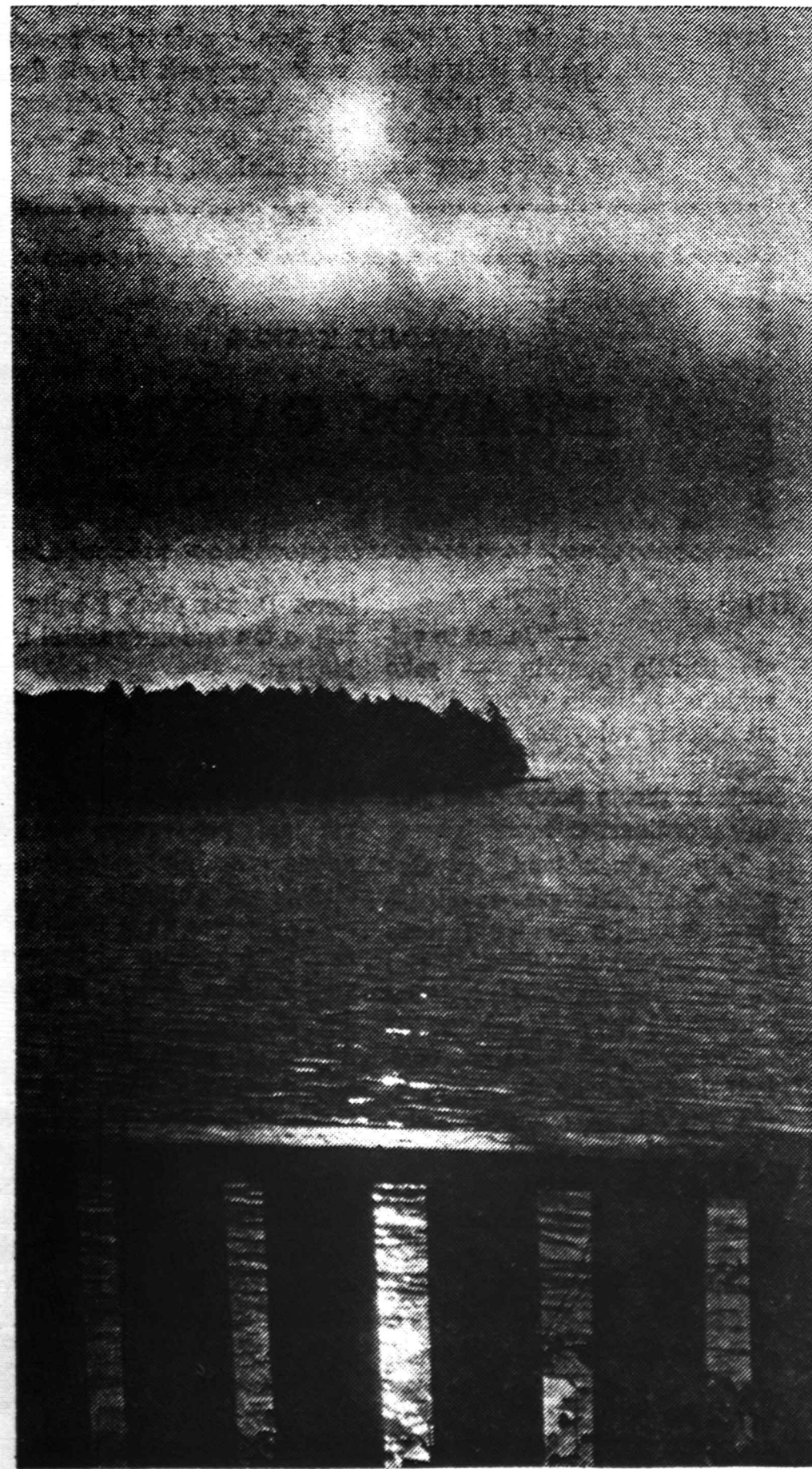
dingsta. Marijuana yra stipriausias afrodisiakas. Jos rūkytojas neturi jokių ribų ir varžtų lytiniam gyvenimui.

Marijuana duoda vartotojui jausmą būti "gyvam" ir pilnam aistros. Aplinka, kurioje jis gyvena, yra labai smagi, it žavi muzika, žmonių kalbos skamba kaip čiurleną upelį, ir paprastai elektros lemputė žiba kaip saulė giedriame vasaros danguje. Palietimas kito žmogaus, ypatingai priešingos lyties, sukelia ypatingą jausmą. Realybės percepcija yra visiškai išardyta. Koordinuojantieji pojūčiai visiškai dingsta. Marijuanos rūkytojas nebetrina baimės ar menkystės jausmų. Jis grįžta į vaikystės periodą ir igauna didybės — omnipotencijos jausmą. Geros valios žmonės naudoja tą jausmą geram, bet "blogos sėklos" rūkytojas gali pasidaryti žiaurus despotas, "valdytojas" monarchas, pavojingas ir kerštingas, paranoikas ir niekuo nepasitikintis.

Marijuanos rūkymas, panašiai kaip alkoholio ar tabako vartojimas, yra pabėgimas nuo dvasinio skausmo, baimės, nesėkmės, menkavertystės ir rūpesčio jausmo. Kroniškas ar prailgintas marijuanos vartojimas sukelia "psichologinę adikciją", panikos jausmą, psichozę ir atskyrimo sindromą. Perdidelis vienkartinis jos rūkymas išaukia abortyvinę vėmimo reakciją, nusilpimą ir gilų miegą.

Nors marijuana yra labai plačiai vartojama jaunuolių tarpe, tačiau gyvenimas rodo, kad ji įėjo ir į turtuolių "suaugusių" namus, ypatingai Hollywoodo žvaigždžių ir garsių žmonių. Dažnai įvairūs pobūviai baigia "poilsio" kambariuose, į kuriuos, tarp įvairių prabangos patiekalų, keramikos ar sidabro induose atnešama ir marijuana, ta lietuviška virvinė kanapė, o jos magiški bei klastingi dūmai apsvaigina ir iškraipo normalią galvosena, jausmus bei pojūčius ne tik tų, kurie pažįstami savo garsiais vardais, bet ir masės eilinių žmonių, pakliuvusių į šio nuodingo ir žudančio voro tinklą!

(Bus daugiau)

Blue Water Manor vasarvietėje prie George ežero yra puikios sąlygos atostogauti. Nuo New Yorko yra per 200 mylių. Iš New Yorko Thrlway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village. Iš ten 9N keliu 7 mylios į šiaurę. Dėl informacijos kreiptis: Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y., tel. (518) NH 4-5071.

Nuotr. V. Maželio

WORCESTER, MASS.

Ateitininkų gegužinė

Birželio 13 gražioje Z. ir J. Dabrilų sodyboje, Rochdale, Mass., ateitininkai surengė gegužinę, į kurią pakvietė ir jaunučius. Suvažiavo gražus būrys jaunimo, kuris, sportuodamas, dainuodamas, žaisdamas ir šokdamas, linksmai praleido šeštadienio popietę.

Buvo smagu pasidžiaugti gražia gamta ir visiem gražiai pabendrauti. Už tai visi yra labai dėkingi Z. ir J. Dabrilam.

Meldėmės už a.a.

P. Pauliukonių

Prieš keletą savaičių ateitininkai Sv. Kazimiero bažnyčioje užprašė mišias už a.a. P. Pauliukonio vėlę.

Velionis paliko šviesų pavyzdį, kaip reikia kovoti dėl ateitininkų idealų. Jis tą kovą pradėjo nuo jaunų dienų ir tęsė iki mirties. Jo iniciatyva čia buvo įkurtas jaunųjų ateitininkų būrelis, kuris išaugo į gražų žiedą.

Gražių maldos pavyzdžių pasėkė ir Bostono ateitininkai. Birželio 14 Sv. Kazimiero bažnyčioje Worcesterį už mirusiojo vėlę jie užprašė mišias, kuriose visi su savo vadovais dalyvavo. Mišias lietuvių kalba aukėjo kun. J. Steponaitis, pamokslą pasakė kleb. kun. J. Jutkevičius. Po mišių buvo bendri pusryčiai Maironio parke.

Abiturientų išleistuvės

Birželio 14 įvyko Sv. Kazimiero mokyklos abiturientų išleistuvės. Ta intencija Sv. Kazimiero bažnyčioje kleb. kun. J. Jutkevičius aukėjo mišias ir pasakė pamokslą.

Po mišių parapijos svetainėje Motinų Gilda suruošė pusryčius, į kuriuos atsilankė parapijos klebonas, mokyklos vedėja seselė Charlene (ji buvo abiturientų klasės mokytoja), seselė Elena, Motinų Gildos valdyba, abiturientai ir jų tėveliai.

Žodelį tarė klebonas ir seselė Charlene. Atsisveikinimo žodį abiturientų vardu tarė mokyklos pirmininkas M. Anton.

Mokyklą baigė 21 mokinys:

7 berniukai ir 14 mergaičių. Penkiu mergaičių tėvai atvyko į šį kraštą po paskutinio karo. Nors čia gimusios, bet visos puikiai kalba lietuviškai. Šiais metais jos baigė šeštadieninę mokyklą. Tai Z. Babickaitė, B. Miliauskaitė, L. Pauliukonytė, R. Podolskytė ir R. Gražulytė. Jom linkime branginti tėvų kalbą ir skleisti ją kitų tarpe.

Daugelis mokinių pasirinko siekti aukštesnio mokslo katalikiškose mokyklose.

Mokslo metai baigėsi birželio 19.

Pabaigoje Z. Babickaitė, seselė Charlene akomponuojant, padainavo "May the Good Lord Bless and Keep You".

Šventė sidabrinį jubiliejų

Tą pačią dieną Sv. Kazimiero bažnyčioje kun. V. Atkočius, MIC, aukėjo mišias savo kunigystės 25 m. jubiliejaus proga. Pamokslą pasakė klebonas kunigas J. Jutkevičius.

Mišiose dalyvavo jubilato mamytė, brolis su šeima ir kiti giminės, taip pat jo draugai ir pažįstami.

Kun. V. Atkočius jau keletą metų darbuojasi Marianopolje, Thompson, Conn. Anksčiau buvo namo viršininku, vėliau statybos viršininku. Pastatyta gražių naujų pastatų. Artimiausioje ateity bus pradėta statyti valgykla mokiniams.

Sveikatos ir geriausios sėkmės jubilatui dvasiniuose ir fiziniuose darbuose!

Popietė paremti Neringai

Nekaltai pradėtosios Marijos seselių rėmėjų Sv. Kazimiero parapijos skyrius Maironio parke surengė popietę Neringos atvykiai paremti. Iš Putnamo atsilankė motinėle Augusta ir seselė M. Olveta. Jos atsivežė ir parodė skaidrės iš Matulaicio senelių namų ir iš Neringos stovyklos.

Popietę pradėjo skyriaus pirmininkė Watkins, pasveikindama visus susirinkusius ir pakvietė kun. J. Steponaitį sukal-

bėti maldą ir tarti žodelį. Jis skatino visus remti seselių darbą, ypatingai kada jos taip rūpinasi mūsų jaunimu.

Motinėle Augusta dėkojo visiems susirinkusiems, primindama, kad, bendromis jėgomis dirbdami, galime sulaukti našių vaisių, ypatingai kada dirbama Dievo garbei.

Padėkojo valdybai už šios popietės surengimą ir visiem tose gerosios sėklos sėjėjams, kurie atsilankė su įvairiomis dovanomis. Jų buvo gražus būrelis. Visi buvo pavaišinti užkandžiais ir kavute, kuriuos paruošė vicepirmininkė ir tartininkės — Dabrilienė, Garsienė, Matusaitienė, Kasininkė M. Dabrilienė vėliau perėjo prie dovanų priėmimo kartu su seselėmis.

Daug darbo, rengiant šią popietę, įdėjo skyriaus sekretorė J. Miliauskienė. Ji atliko visus paruošiamuosius darbus. Su mažu berniuku, kad nereikėtų pirkti pašto ženklų, po namus išnešiojo 203 laiškus. Paštu naudotasi tik ten, kur nebūvo galima nueiti pėsčiomis.

Pirm. Watkins rūpinosi visais reikalais ir dėjo pastangas, kad popietė pasisektų.

Birželio įvykių minėjimas

Birželio 28, sekmadienį, bus minimi tragiškieji birželio įvykiai.

10 val. ryto Sv. Kazimiero bažnyčioje bus aukojamos mišios už visus kankinius.

3 val. Maironio parke įvyks minėjimas su menine dalimi, kuri bus labai įvairi. Paskaitą skaitys dr. A. Valiūšis.

(nukelta į 7 psl.)

Baltimorės žinios

Lietuvių radijo valandėlės piknikas buvo birželio 21 gražiam Conrad Ruth Vilos parke. Valandėlės vedėjai A. Juškus ir K. Laskauskas dėkoja visiems, kurie dalyvavo piknike ir tuo parėmė valandėlės išsilaikymą. Piknike šokiama grojo Jono Lekevičiaus orkestras.

P. Lilė Bakerskienė-Baker, Baltimorės vyrų choro "Dainos" dirigentė, už savaitės išskrenda į Angliją, kur aplankys savo dukrą ir jos šeimą. Anglijoje praleis visą mėnesį.

Vladas Bačanskas, lietuviškų organizacijų veikėjas, vyrų choro "Dainos" išdininkas, neseniai lietuvių tarpe įsteigė respublikonų partijos skyrių. Jo kolegos, įvertindami jo veikumą, išrinko jį pirmininku.

Lietuvių svetainės šėrininkai kviečia lietuvius ir jų draugus į metinį jų pikniką, kuris bus liepos 5 Conrad Ruth Vilos parke. Šokiama geras geras orkestras. Šeiminingės išvirs vežimų sruobos ir kitų retų ir gardžių valgių. Bus loterija, kur bus galima laimėti stereo patefoną. Bus ir programa.

Jonas Obelinis

Dr. Elena Armanienė, Maryland Women's Bar Association prezidentė, Hilton viešbutyje Baltimorėje surengė moters teisės pagerbimo banketą. Tam banketui ji ir vadovavo. Buvo susirinkę Marylando žymūs teisėjai ir žymūs advokatai. Nuotr. iš k. pagerbta teisėja Elizabeth Brown, buvęs gubern. Theodor McKeldin ir adv. dr. E. Armanienė.

KAIP ATRODYS VYČIŲ SEIMAS CHICAGOJE?

Siemet vyksta Lietuvos vyčių 57-tasis seimas. Jis bus Chicagoje rugpjūčio 19-23.

Sudarytas Chicagoje seimui rengti komitetas nuolat posėdžiauja ir žiūri, kad viskas eitų sklandžiai, kad kur nesuplūdu po parengimui, kad būtų laiko posėdžiam, pamaldom ir t.t.

Pradedama golfu

Lietuvos vyčiai daug dėmesio skiria sportui. Prieš seimą vyksta įvairūs turnyrai. Dažniausiai tai yra golfas ir kėgliaivimas.

Trečiadienį, rugpjūčio 19, golfo mėgėjai dalyvaus Liet. Prekybos Rūmų metiniame golfo

turnyre. Laimėtojam skiriamos dovanos. Tą patį vakarą turnyro dalyviai dar dalyvaus metinėje prekybos rūmų golfo puotėje.

Ketvirtadienio rytas, rugpjūčio 20, bus laisvas. Bus galima apžiūrėti miestą ir apsipirkti. Po pietų bus kėgliaivimo turnyras. Vakare seimo dalyviai išplauks laivu į Michigano ežerą. Laive bus pasilinksminimas ir vaišės.

Penktadienį bus posėdžiai ir pusryčiai sportininkams pagerbti. Vidurdienį bus seimo atidarymo mišios. Vakare pasilinksminimas vyčių namuose ir sodelyje.

Šeštadienį, rugpjūčio 22, bus posėdžiai ir pusryčiai nusipilniusiems vyčiam pagerbti. Vidurdienio mišios bus aukojamos už mirusius vyčius. Vakare pasilinksminimas Sheraton viešbutyje. Šokiama geros du orkestrai.

Sekmadienį, rugpjūčio 23, pagrindinės seimo mišios bus Aušros Vartų Dievo Motinos bažnyčioje. Užkandžiai — parapijos salėje. Seimo dalyviai ten nusifotografuos. Paskui bus baigiamasis seimo posėdis. Vakare bus seimo puota didžiojoje Sheraton viešbutio salėje.

Seimo programa išleidiama sveikinimų knyga — seimo vadovas. Tuo reikalu rūpinasi Stasys Molis. Norima surinkti kuo daugiau sveikinimų, kad seimas galėtų išeiti be skolų. Sveikinimai ir reklamos renkamos netik Chicagoje, bet ir kitose vietose. Į šį darbą kviečiami įsijungti visi vyčiai ir jų draugai.

Registracijos mokestis nepaaidintas, nors visos kainos šiaip yra pakilę. Tikimasi, kaip tik iš sveikinimų knygos surinkti daugiau ir padengti visas seimo rengimo išlaidas.

Pamaldos viešbutyje

Illinois — Indiana apskrities dvasios vadas parūpins išvykų leidimą, kad penktadienį ir šeštadienį pamaldas galėtų laikyti Sheraton viešbutyje. Bus pasirūpinta, kad šiame gražiam viešbutyje ir mišios būtų gražios bei iškilmingos. Tuo reikalu rūpinasi kun. J. Savukynas.

Rankdarbių paroda

Seimo metu bus surengta rankdarbių paroda tame pačiame viešbutyje. Tuo rūpinasi Elena Pius. Bus išdėstyta ant stalų lietuviško meno rankdarbiai, drožiniai, gintarai, lėlės ir daugybė kitų eksponatų.

Apdovanojimai amerikietį

Per kiekvieną seimą vyčiai

IŠ VISUR

— Korpi! Neo-Lithuania stovykla šiais metais įvyks rugpjūčio 30 — rugsėjo 6 gražioje Blue Water Manor, Diamond Point, N. Y., vasarvietėje.

— Dail. leva Pocienė paruošė Adelaidėje esančiai Sv. Kazimiero koplyčiai vitražą, kuriame sv. Kazimieras, Trys Kryžiai ir Gedimino pilis Vilniuje yra supinti su tautiniais ir religiniais simboliais. Vitražo įrengimą norima atlikti prieš šios koplyčios pirmojo dešimtmečio iškilmes. Jis kaštuotų apie 2,000 dol.

— Kun. B. Liubauskas paskirtas klebonu Sv. Gabrieliaus parapijoje, Port Allegany, Pa. Įvesdinimo apeigos įvyks birželio 28 d. 5 val. popiet parapijos bažnyčioje. Po apeigų bus priėmimas parapijos salėje.

— Moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos rinkimai įvyks Dainavoje liepos 4-5. Siemet vėl kandiduoja torentiškių grupė: Eugenijus Girdauskas, Almis Kuolas, Vaida Kuprevičiūtė, Romas Puteris ir Algis Čepas.

— Apie 140 lietuvių drauge su vysk. V. Brizgiu, keliais kunigais ir seselėmis išskrido į Europą dalyvauti Kankinių koplyčios šventinime. Jie keliaus po Europą autobusais, pasiekdami šias vietas: birž. 21 Fatima, birž. 23 Guarda, Salamanka, birž. 24 Madridas, birž. 26 Toledo, birž. 27 Zaragoza, birž. 28 Liudas, birž. 30 Carcassonne, liepos 1 Nica, liepos 2 Genoa, liepos 3 Livorno, Florencija, liepos 5 Asyzius, liepos 6-12 Roma.

— Antanas Smetona, vienas žymiųjų mūsų pianistų, šiuo metu profesoriauja Indianos valstybiniame universitete, dėstydamas muzikos dalykus. Jis yra buvusio Lietuvos valstybės prezidento vaikaitis. Su koncertais yra aplankęs Europos ir Pietų Amerikos kraštus, visur susilaukdamas didžiulio spaudos puikios kritikų įvertinimo. Šį iškilų pianistą lietuvių turės proga išgirsti rugsėjo 5 karto su Simfonijos orkestru Chicago Orchestra Hall patalpose, diriguojant Vytautui Marijošui, kur aštuntojo ateitininkų kongreso proga yra rengiamas koncertas.

— Tautos Fondo atstovybė Vak. Vokietijoje prisiuntė Vliki Lietuvos laisvinimo reikalui surinktų 300 dol. auką.

— Kun. dr. J. Prunskis koncertai įvertino Vliko pastangas išrūpinant Filipinuose lietuvišką radijo programą Sibiro lietuviams. Ta proga jis prisiuntė Vlikui 10 dol. auką. Vlikas ir Tautos Fondas, dėkodami kun. Prunskui, tikisi, kad jo pavyzdžiu paseks ir kiti. (E)

— Dalia Orentaitė, pirmojo jaunimo kongreso metu išrinkta iškiliaja lietuvaite, baigė universitetą, gaudama bakalauro laipsnį iš pedagogikos.

— Gražina Pauliukonytė-Kriaučiūnienė su savo trimis sūneliais iš Lansing, Mich., buvo atvykusi Dainavon į Ateitininkų seimos šventę. Dr. Romualdas Kriaučiūnas skaitė paskaitą: "Platesnė seimos sąvoka".

— Vytautas, Raimundas, Danutė ir Mirta Bankaičiai iš Clevelando nustebino publiką jautriu ir tiksliu kankliavimu Detroito suruošto birželio 14 d. pabaltiečių bausių birželio įvykių minėjime.

auksiniu medaliu apdovanoja amerikietį, kuris daugiausia rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu. Kandidatus jau renka. Tuo reikalu rūpinasi L. Mačekonytė. Seimui rengti komiteto pirmininku yra A. Brazis, sekretorė Loreta Mačekonytė. Viso komitete yra 17 asmenų.

E.P.

Ateitininkų Tarybos rinkimų reikalai

Ateitininkų kongreso metu, rugsėjo 4-6, Jaunimo centre, Chicagoje, bus renkama ateitininkų taryba.

Tarybos sąrašais rūpinasi Ateitininkų Federacijos valdybos sudaryta rinkimų komisija: Nijolė Balčiūnienė, Vytautas Kliorys, Kazys Ralys.

Rinkimų komisijos adresas: Nijolė Balčiūnienė, 18712 Arrowhead Ave., Cleveland, Ohio 44119, U.S.A.

Ateitininkų tarybą sudaro penkiolika narių, renkamų penkeriems metams.

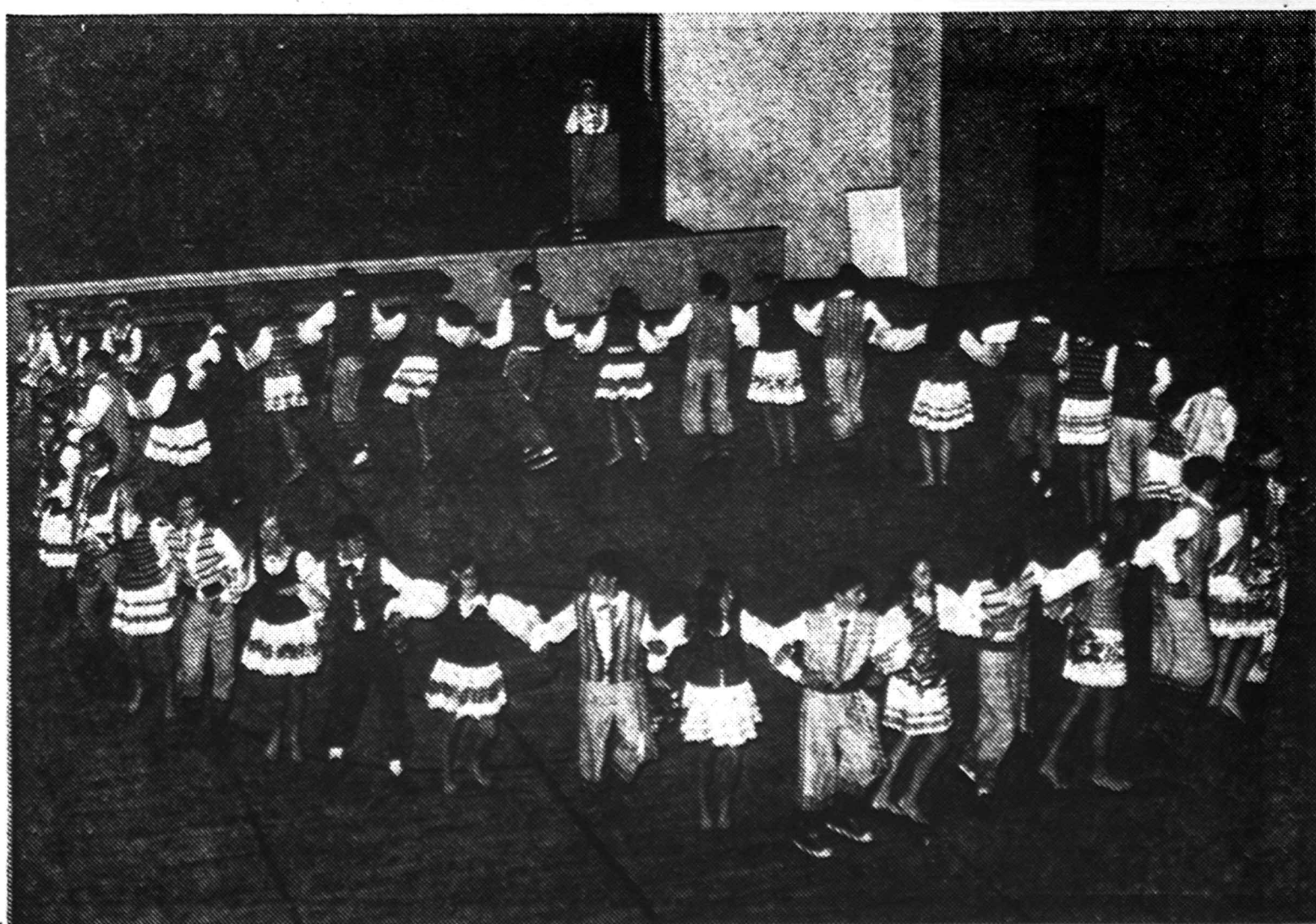
Ne mažiau kaip penki ateitininkai, turį teisę rinkti atstovus į kongresą, gali siūlyti da-

linį ar pilną kandidatų sąrašą (ne daugiau kaip 15 asmenų). Sąraše reikia nurodyti kiekvieno kandidato pavardę, vardą, amžių, adresą ir kiek metų yra buvęs ateitininku. Be to, reikia pridėti kiekvieno kandidato raštišką sutikimą kandidatuoti. Turi būti pažymėta, prie kurios at-kų sąjungos ir prie kurio padalinio kandidatas priklauso. Sąrašą siūlytojais pasirašo.

Kandidatų sąrašai turi būti gauti rinkimų komisijoje ne vėliau kaip rugpjūčio 5.

Visais rinkimų klausimais prašome rašyti rinkimų komisijai nurodytu adresu.

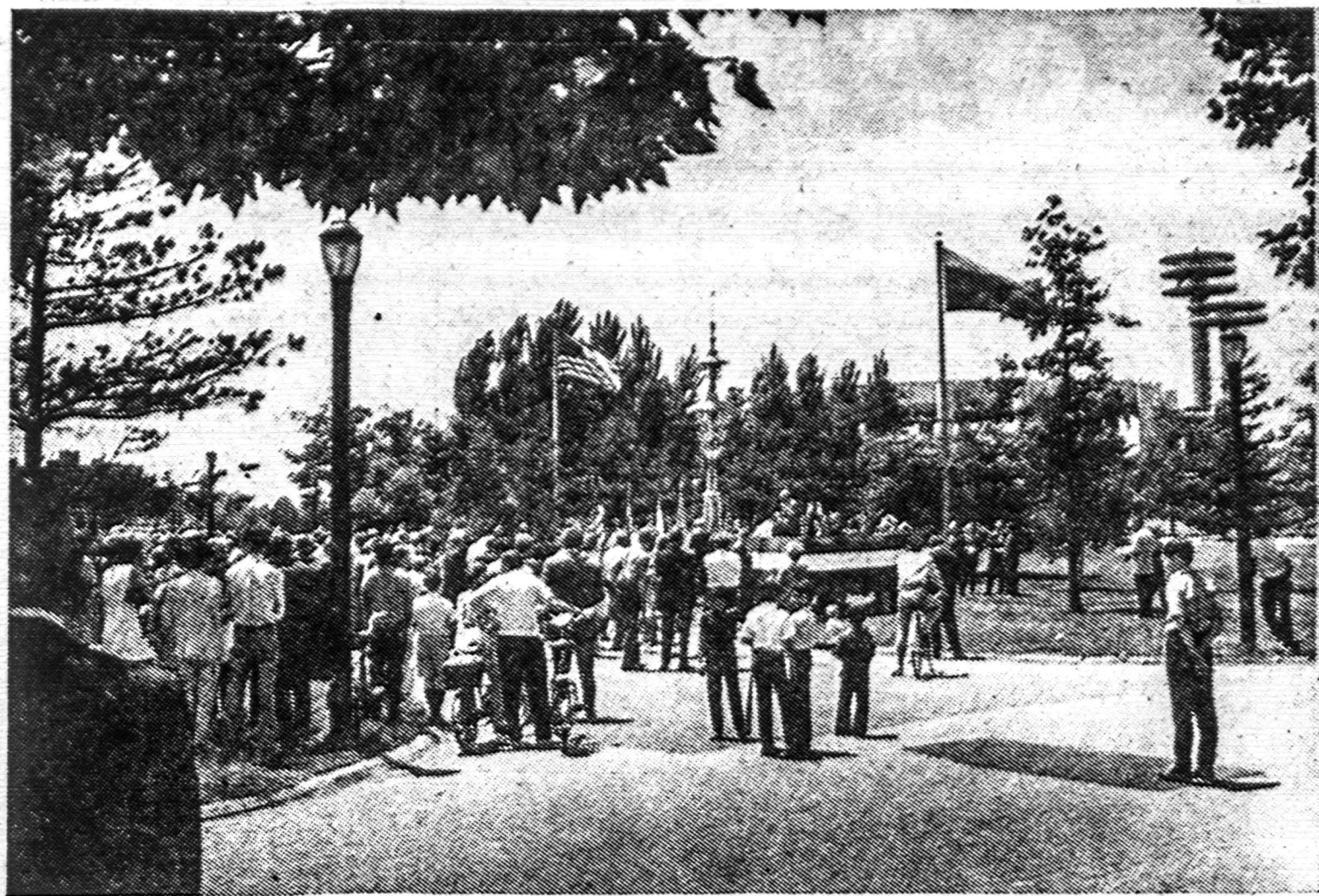
Rinkimų komisija

Los Angeles birželio 6 buvo surengta jaunimo šventė. Programą atliko apie 200 jaunuolių. Jie dainavo ir šoko. Nuotraukoje — tautinių šokių vaizdas.

Išvežtieji pagerbti prie lietuviško kryžiaus

Birželio 14 prie lietuviško kryžiaus buvusioje pasaulinės parodos aikštėje New Yorke prisiminta Baltijos kraštų okupacijos 30 metų sukaktis ir pagerbti ištremtieji į Sibirą.

Prie lietuviško kryžiaus Meadow parke Flushing. Iškelta Amerikos ir Lietuvos vėliavos, prie kryžiaus matosi kitos Pabaltijo kraštų vėliavos.

Kalba senatorius Martin J. Knorr, iš Ridgewoodo

New Yorke Baltijos kraštų okupacija ir trėmimai į Sibirą buvo paminėti drauge su latviais ir estais birželio 14 prie lietuviško kryžiaus Flushinge. Rengimo iniciatyvos ėmėsi lietuviai. Buvo sugiedoti trijų tautų himnai, pasakytos pritaikytos kalbos. Iš lietuvių pusės kalbėjo Lietuvos gen. konsulas A. Šimutis.

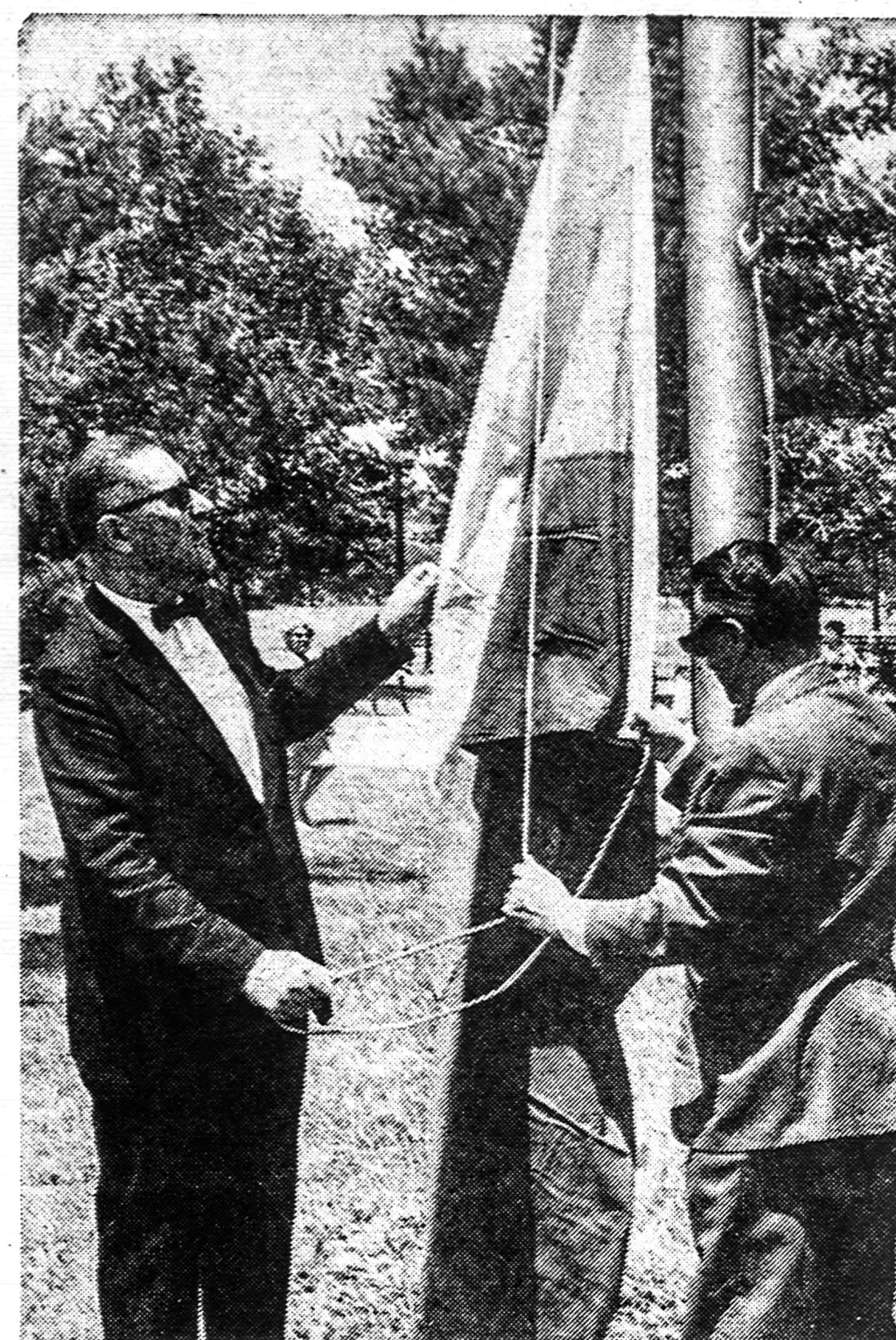
Taip pat dalyvavo amerikiečių politikų ir pasakė kalbas. New Yorko spauda paminėjo įvykį ir net nuotraukų išdėjo.

Visos
nuotraukos

ROMUALDO
KISIELIAUS

Pakeliama JAV vėliava. Iš k. į d. assemblyman John T. Flack, miesto tarybos narys Tom Manton.

Pakelia Lietuvos vėliavą gen. konsulas A. Šimutis (k.) ir LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis.

Kalba assemblyman John T. Flack, iš Glendale, N.Y.

Tribūnoje kalbama malda, pradėdant minėjimą. Iš k. į d. sen. M. J. Knorr, miesto tarybos narys Tom Manton, P. Wytenus, assemblyman J. T. Flack, Juozas Boley, kun. Andres Taul skaito invokaciją, A. Vakselis, Lietuvos gen. konsulas A. Šimutis.

Klausosi kalbų. Priekyje prel. J. Balkūnas ir latvių kunigas N. Trepša.

Dr. Mario E. Aguilera, Pavergtų tautų išlaisvinimo komiteto pirmininkas.

Žmonės renkasi prie lietuviško kryžiaus. Priekyje — Peter Wytenus, vienas iš pagrindinių organizatorių.

Operetės choras gieda himnus. Dešinėje choro vadovas Mykolys Cibas.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienualynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Darbininkas, pradėjęs kiti savaitę, per liepos mėnesius išėis tik vieną kartą savaitėje — trečiadieniais.

Prof. dr. Antanas Kučas, istorikas, ilgą laiką profesoriavęs jėzuitų universitete Scranton, Pa., išėjo į pensiją ir apsigyveno pas St. ir T. Dzikus, Woodhaven, 89-17 97 Street, Woodhaven, N. Y. 11421. Tel. 847-5113. Jis atsidėjo moksliniam darbui, baigia tvarkyti Amerikos lietuvių istoriją, kurią leidžia Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone. Praeitą savaitę dr. A. Kučas buvo išvykęs į Putnamą, kur Alkos muziejuje iš lietuviškų laikraščių rinko medžiagą.

Vargonininkų Sąjungos istoriją išleidžia dabartinė sąjungos centro valdyba, kuriai pirmininkauja V. Mamaitis. Knyga baigiama paruošti spaudai, perrašoma, tvarkoma. Jos autorius — muzikologas ir kompozitorius Juozas Zilevičius, kuris daug metų rinko medžiagą apie Amerikos lietuvių muzikinę veiklą ir tą medžiagą sutelkė į muzikos archyvą. Knyga pasirodys dar šį rudenį, bus gausiai iliustruota vargonininkų veiklos nuotraukomis.

Kun. J. Pragulickas, Elizabetho lietuvių parapijos vikaras, išvyksta į Europą, kur aplankys bent ketelį kraštų ir dalyvaus lietuvių koplyčios pašventinimo iškilmėse Romoje liepos 7.

Kun. Jonas Scharnus, lietuvių Šv. Trejybės parapijos klebonas Newark, N. J., birželio 28 su vyčių ekskursija išvyksta į Europą.

PASIZYMEJO MOKSLE

Broliai Andrius ir Tadas Osmolskiai, dvynukai, sėkmingai baigė Church of Holy Child Jesus, Richmond Hill, mokyklą su metiniu pažymiu 90. Už gerą mokymąsi gavo premiją Tadas, už matematiką abu broliai. Tadas gavo pilnas stipendijas: Regis aukštesniojoje mokykloje, St. Francis Preparatory mokykloje ir pusę stipendijos Bishop Loughlin aukštesnėje mokykloje. Tadas lankys Regis aukštesniąją mokyklą.

Balfo centro valdybos posėdis įvyko birželio 23 Balfo centro raštinėje. Pirmiausia susipažinta su Balfo tarybos nutarimais. Kaip žinia, Balfo tarybos suvažiavimas buvo birželio 13 Detroit. Ten buvo kalbėta apie studentų šalpos reikalus. Buvo sudaryta net speciali komisija, kuri turėjo paruošti studentų šalpos projektą. Į tą komisiją įėjo Marija Rudienė, Vytautas Kasniūnas, kun. dr. F. Gureckas. Dabar Balfo centro valdyba šiuo klausimu visą medžiagą išsiuntinėsi direktoriui ir skyrų valdybom, kad susipažintų ir savo sprendimus atsivežtų į Balfo seimą, kuris bus šį rudenį Bostone. Ypatingas dėmesys skiriamas studentams, studijuojantiems už Amerikos ribų, nes jie reikalingesni šalpos nei Amerikos studentai. Posėdyje taip pat painformuota apie Balfo sukaktuvinę knygą, kuri jau spausdinama pranciškonų spaustuvėje. Dr. E. Armanienė kalbėjo apie testamentus ir įvairius palikimus. Sovietų Sąjunga kasmet iš Amerikos pasiima virš milijono dolerių, kai testamentai sudaro mi negerai ir netvarkingai. Toje didelėje sumoje nemaža yra ir lietuvių pinigų.

Dail. J. Bagdonas surėmavo ir sutvarkė Iškabino Kultūros židinyje visą eilę paveikslų, kurie čia buvo pervežti iš Kennebunkporto vienuolyno. Pirmojo aukšto kambariuose ir laiptuose iškabinta paveikslai šių dailininkų: A. Galdiko, V. Igno, V. Petravičiaus, T. Valiaus, V. Rato, A. Elksaus, J. Rimšos, V. Vizgirdos, K. Zoromskio.

Kun. Jonas Kinta, Patersono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas, birželio 28 su vyčių ekskursija išvyksta į Europą.

Už a.a. Prano Ivaškevičiaus vėlę mirties metinių proga mišios bus aukojamos birželio 28, sekmadienį, 11 v. ryto. Apiešimo bažnyčioje, Brooklyne. Gimnės, draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti.

Bronė Saladžiuvienė birželio 21 grįžo iš Buenos Aires, Argentinos, kur pas savo seserį besisvečiuodama išbuvo pusę metų. Iš New Yorko aerodromo išskrido toliau į Rochesterį kur ji nuolat gyvena.

Mylimai motinai ir senelei

A + A

Bronislavai Buyko-Buikienei

mirus, dukteris H. Kirkylėnė, M. Tytulienė, anūka Viktorą, marčią Ireną, proanūkus ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Ona, Kazys Bačauskai

Mielai bičiulei Dr. Reginai Saldaitienei ir jos šeimai, mylimam tėveliui a. a.

Jonui Saliamonui

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

LF Bičiulių New Yorko Sambūris

A + A

Jonui Saliamonui

mirus, reiškiamė gilią užuojautą jo žmonai, dukteriai dr. Reginai Saldaitienei ir broliui inž. Vytiui Saliamonui bei jų šeimoms.

Gėnė ir Kazys KRIAUCIONAI

New Yorko gydytojų draugijos nariai su šeimomis ir svečiais susirinkime pas dr. A. Narvydą, L.J. Viduryje Tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M., Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

Balfo veiklos apžvalga, skirta 25 metų darbo sukakčiai atžymėti, spausdinama pranciškonų spaustuvėje. Knyga turės 284 psl. ir bus gausiai iliustruota. Viso apie 200 nuotraukų. Knygą suredavo dr. Domas Jasaitis.

Prel. J. Balkūnas ir kun. klebonas J. Aleksiusas birželio 25 vakarą išskrido į Europą, kur dalyvaus lietuvių kankinių koplyčios pašventinimo iškilmėse Romoje. Atgal grįžta laivu liepos mėn. gale.

Prof. J. Stukas vadovauja Lietuvos vyčių ekskursijai, kuri į Europą išvyksta birželio 28 Pan American Lėktuvu. Ekskursija išvyksta 7 v.v. iš Kennedy aerodromo. Grįžta už dviejų savaitių.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn. liepos 26. Autobusas išeina sekmadienį, 6:30 v. ryto, nuo pranciškonų vienuolyno 680 Bushwick Av., Bklyn, N. Y. 7:00 sustoja prie Shalins Funeral Home 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Kelionė asmeniui 11 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje GL 2-2923, vakarais GL 5-7068, pas M. Salinskienę 296-2244, E. Kašietienę ST 2-6814. Gautas modernus ir patogus kelionei autobusas, ir tik vienas. Prašoma užsirašyti iš anksto ir nesivėlinti laiku atvykti.

Rimos ir Juozo Bružų siuntinių įstaiga vasaros metu, birželio-rugpjūčio mėn., atidaryta nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet, trečiadieniais iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Vasaros atostogoms įstaiga bus uždaryta nuo liepos 18 d. iki rugpjūčio 17.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido saulutėlė, Sienele, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gėsta laužai, Šeriau šeriau, Vėjavaišis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės danielė, Linksmasis medžiotojas, Kelionės daina, Žaliasis potvynis, Grižtant į uostą, Čipolinas, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apleisto namo, Šiaurės atradimas, Skausmas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Ir sugaudė nauji Maspetho vargonai

Birželio 14 nebuvo jau tokia dėkinga diena religiniam koncertui ir vargonų šventinimo iškilmė. Kažkaip norėjusi, kad tokios iškilmės vyktų gėdijimoje. Ir laikas ir nuotaika patogesnė nei dabar. Ši birželio 14 ir taip turėjo savo programą prie lietuviško kryžiaus. Tad žmonių ir religinį koncertą atsilankė tik 150. O jų būtų buvę daugiau, jei būtų buvęs patogesnis laikas.

Vargonų šventinimas yra naujų vargonų pristatymas — kas jie, kokie jų balsai. Tokiu atveju čia pasitarnavo Jonas Zukas, vargonų virtuožas, visoje pilnumoje atgros savo programą. Grojo jis tikrai jautriai, pagaudamas kūrinių esmę, mokėdamas išgauti daugybę balsų, tuos balsus išveddamas į galingus fortissimo, čia vėl juos nuleisdamas lyg pralekiantį vėją. Čia ir glūdi vargonų muzikos paslaptis — jų spalvoje ir jėgoje.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Kearny, N. J. — New Yorko ir New Jersey apskrities susirinkimas buvo birželio 7 Liet. Katalikų Centre. Seimininkais buvo vietos 90 kuopa.

Malda pradžioje sukalbėjo A. J. Mažeika, Toliau perskaitytas praeito susirinkimo protokolai. P. Wytenus iš Brooklyno kalbėjo apie lietuvišką kryžių Flushing Meadows ir apie birželio 14 iškilmes prie to kryžiaus.

Kalbėta, kaip padidinti vyčių skaičių, kaip pritraukti naujų narių. Kalbėta, kaip surasti vietos archyvą. Tuo reikalu rūpintis pavesta Loreta Stukienė ir Juozui Boley. Jie galės pasiimti ir daugiau žmonių į savo komitetą.

Apskrities užprašys mišias už neseniai mirusį kun. Vincentą Svirnelį, Bayonnės lietuvių parapijos kleboną. Mišios bus Sop. Dievo Motinos bažnyčioje. Apskrities taip pat turės mišias už kun. Vladą Karalevičių, kad jis greičiau pasveiktų ir grįžtų į jų tarpą. Jis yra buvęs ilgas metus apskrities dviasios vadas. Dabar yra Sv. Onos lietuvių bažnyčios administratorius Jersey City. Taip pat visi apskrities nariai prašomi pasimelsti už visus sergančius vyčių narius: E. Karpiūtį, E. Genewich, D. Averkię, Larry Janonis.

Į metinį 57 seimą delegatais išrinkti: Joan Mažeikaitė, Philip Skabeika. Antrininkais bus Lo-

retas Stukienė ir Juozas Boley. Nutarta, kad apskrities idėjęs visą puslapį sveikinimų į kongreso knygą ir taip pat paskirs auką.

Susirinkime dalyvavo 7 kuopos ir 5 garbės nariai. Baigiant maldą sukalbėjo Juozas Boley. Šia proga dėkojame 90-jai kuopai už nuoširdų ir puikų priėmimą. Kitas susirinkimas bus rugsėjo 20 Elizabeth. Seimininkais bus vietos vyčių 52 kp. F.V.

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Šilva Žemaičių istorijai, I mas tomas. Kun. St. Ylos, kietais viršeliais, 295 psl., 5 dol. Numizmatika, J. K. Kario studija apie Lietuvos ir kt. šalių pinigų, kietais viršeliais, 340 psl., 15 dol.

Pauliaus Augiaus meniškasis albumas, didelio formato, 175 dol.

Lietuvos Vyčio pėdsakai. Muziko J. Strolis atsiminimai, 176 psl., 2 dol.

Išdžiūvusi lanka, A. Barono novelės, 450 dol.

Laužai liepsnoja vakaruose. Skautų meniškasis albumas, didelio formato, 5 dol.

Rašomos maš. įv. kalbomis, Radio stereo ir kt., Color TV, Computeriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite mums interesus ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav. J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y., 11731 TEL.: (516) 757-0055.

Vyriškis ieško vieno ar dviejų baldais apstatytų kambarių su galimybe išsivirti valgyti. Rašyti: Mr. F. Dubincas, 346 Miller Ave., Brooklyn, N. Y. 11207.

**BOSTONO
ŽINIOS**

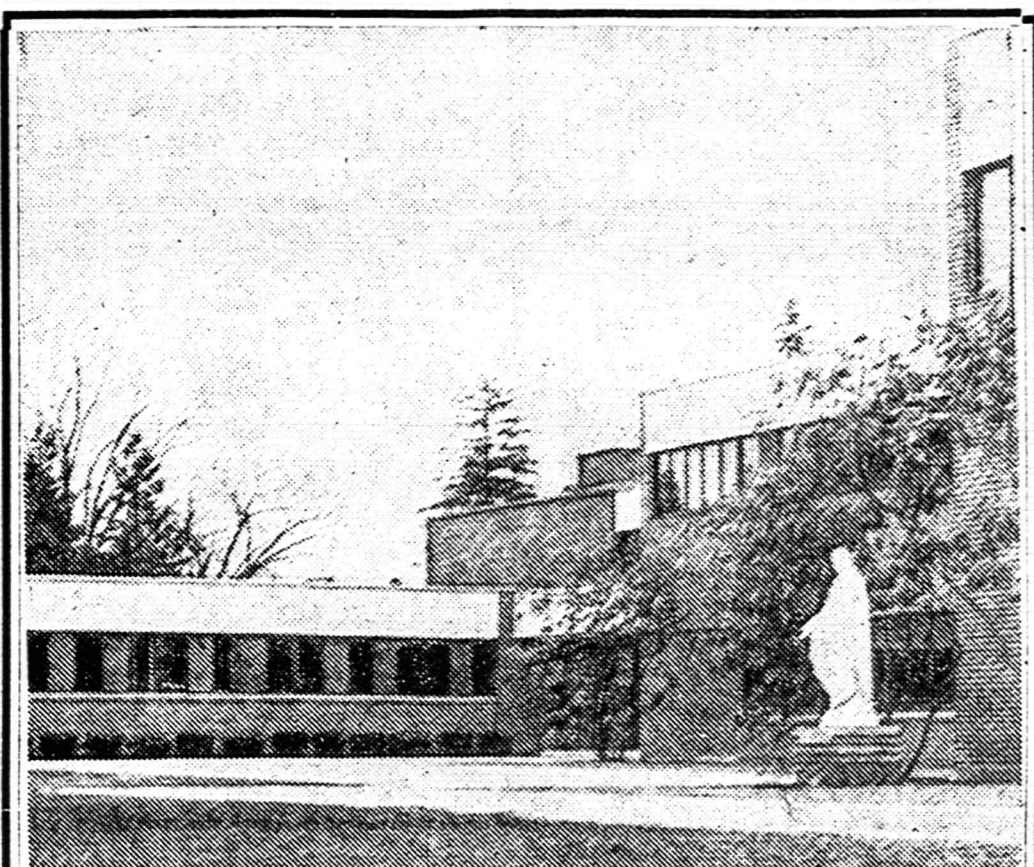
Mrs. Zuzana P. Shallna buvo viena iš keturių moterų, kurios už nuopelnus visuomeninėje veikloje buvo apdovanotos Massachusetts valstijos Prekybos ir profesionalių moterų klubų federacijos metinio suvažiavimo proga.

Stepono ir Valentino Minkų vadovaujama seniausia Naujojo Anglijos lietuviška radijo programa rugpjūčio 9, sekmadienį, ruošia 36 sukaktuvinę gegužinę — pikniką Romuvos parke, Claremont Ave., Brockton-Montelloj. Organizacijos ir pavieniai asmenys kviečiami tą dieną nerengti kitų gegužinių, bet visi suvažiuoti į šią vieną iš linksmiausių vasaros gegužinių.

Parduodamas mūrinis namas Highland Park Brooklyno dalyje. 8 gyv. kambariai su modernėmis ir įrengtu rūsiu. Zėmės plotas 20x167. Skambinti tel. AP 7-1851.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

TRADICINĖ LIETUVIŲ DIENA MARIANAPOLYJE Thompson, Connecticut

1970 m. liepos 4 d.

DIENOS PROGRAMA

- 11:00 Iškilmingas šv. mišias aukoja ir pamokslą sako kun. Alfonsas Volungis, Aušros Vartų parapijos klebonas, Worcester, Mass. Sv. Mišias gieda šv. Andriejaus parapijos choras, vad. muz. Jonui Beinoriui, New Britain, Conn.
- 12:00 Pietūs ir įvairios pramogos, meninė programa.

Lietuvių Dienos rengėjai ir Marianapolio Marijonai nuoširdžiai visus kviečia dalyvauti šioje TRADICINĖJE LIETUVIŲ ŠVENTEJE. Puiki proga pasinaudoti Dievo palaima — dalyvauti Sv. Mišių aukoje po atviru dangum, išgirsti gražių lietuviškų giesmių ir skambių dainų, laimėti vertingų dovanų, susitikti su draugais ir pažįstamais, bendrai pasilinksmiti ir pasigrožėti žavinga Marianapolio vasaros gamta.

LAUKIAME!

Sing with LIONE
Dainuojame su Lione

Lione Lodi
LITHUANIAN SELECTIONS

Dainuojame su Lione — nauja šios plokštelės laida. Įdainuota Lionės Juodytės. Kaina 5 dol. Daugiau užsakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijoje.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 24130